

Zelal bi, da pred vami in preko vas pred vsem slovenskim narodom izrazim naše globoko prepričanje, da pod našim balkanskim nebom ne bo nobene sile, ki bi bila v stanju razrušiti to bratstvo, ki se gradi, in da bo to naše bratstvo večno, za srečo našega ljudstva, za srečo slovanstva in v korist okrepitev trajnega miru v svetu.

G. DIMITROV

## Prepričan sem, da narodi Jugoslavije ne bodo dopustili škodljivih vplivov na našo ljudsko demokracijo, temveč da bodo sami ponosna pot za blagodejen vpliv resnične demokracije na sosedne države

je dejal Georgi Dimitrov v svojem pozdravnem govoru

V torek zvečer je ob prihodu bolgarske vladne delegacije z Georgijem Dimitrovom na čelu v Ljubljano predsednik vlade LRS Miha Marinko pozdravil drage goste z naslednjimi besedami:

Dragi gostje, dovolite, da vas v imenu slovenskega naroda, IOOF, KPS ter vlade LRS pozdravim na naših slovenskih tleh. Izredno vzradošeni smo, da smo doživeli to čast z vašim obiskom, zlasti, ker smatramo, da vaš obisk pomeni ogromen doprinos k utr-

ditvi miru in bratstva med našimi narodi, da bi bili čim čvrstejši v obrambi proti vsakemu poskusu sovražnikov svobode, motiti nas v naši izgradnji, napredku in boljši bodočnosti. Vam, dragi voditelj bolgarskega naroda, se pristočno zahvaljujem za ta obisk, ker vas naš narod visoko ceni in Vas pozna že desetletja kot borca, vztrajnega v borbi proti nasilju in fašizmu in tlačiteljem človeštva. Bodite pozdravljeni v naši sredi. Želim Vam najpristržnejšo dobrodoščilo.

neha svoboda, odkoder izrodki našega naroda, podprti po sovražnih nam silah, vpadajo in skušajo provocirati, skušajo ovirati našo izgradnjo, skušajo ščuvati posameznike, da bi motili naš razvoj. Ta obisk dragih nam predstavnikov bolgarskega naroda je našemu ljudstvu vzpodbuda za še vztrajnejši odpor, za še vztrajnejše čuvanje naših pridobitev, za odločnost obrambe in nove družbene graditve, graditve novih svobodnih ljudi. Pri tem se zavedamo, da imamo ob boku bratske slovenske narode s Sovjetsko zvezo na čelu, zavedamo se, da z našim ustvarjanjem dajemo zgled drugim ljudstvom, ki še trpe v sužnjosti in ki ne morejo biti drugega kot samo naši prijatelji, naši zavezniki; zavedamo se, da na tem našem primeru razkrinkujemo in onemogočamo vse spletke in vse poskuse, ki bi nam hoteli vzeti naše pridobitve.

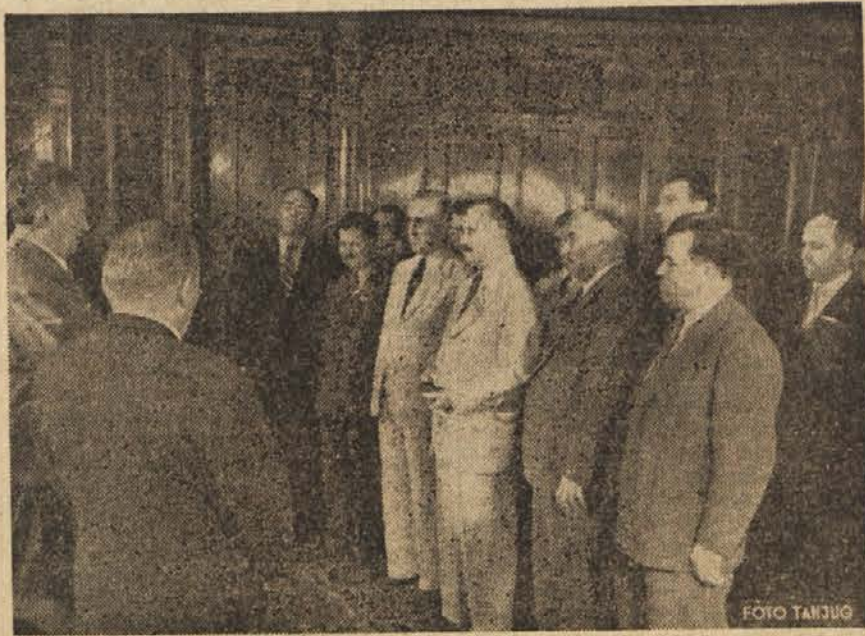
Ta obisk bo prav posebno okrepil bratstvo in enotnost slovenskih narodov. To bo nov prispevek k utrditvi bratske slovenske vzajemnosti in želimo, da bi se dragi gostje počutili pri nas kot pri svojih najboljših prijateljih, ker nas veže skupna usoda.

Zelo žal mi je, da voditelj bolgarskega naroda zaradi prevelike izčrpanosti ni mogel prisostvovati tej naši večerji. Njegovim besedam, ki jih je izrekel na kolodvoru v Ljubljani, tako globokim, tako dragocenim za naš narod, tem besedam pač ni potreba dati nobenega pridevka, ampak je dovolj, če rečemo, da so to besede tovariša Dimitrova.

Dovolite, da nazdravim velikemu voditelju bolgarskega naroda, velikemu poborniku borbe proti fašizmu, tvorcu nove otečestveno-frontovske Bolgarije, poborniku slovenske vzajemnosti — tovarišu Dimitrovu!

Da nazdravim večni družbi naših južnoslovenskih narodov!

V imenu bolgarskih gostov mu je odgovoril podpredsednik vlade LR Bolgarije Kimon Georgiev, ki se je v doplnitvi besedah zahvalil za pristrčen sprejem v Sloveniji, opravičil predsednika bolgarske vlade Dimitrova, ki se zaradi utrujenosti ni udeležil večerje, govoril o velikem delovnem poletu jugoslovenskih narodov, ki navdušuje vse bolgarsko delovno ljudstvo, in končno nazdravil Sovjetski zvezi, maršalu Titu, Georgiju Dimitrovu ter večno nezlomljivemu bratstvu med domovinsko-frontovsko Bolgarijo in FLR Jugoslavijo.



Prereja odlikovanj bolgarski vladni delegaciji v Prezidiju FLRJ.



Kimon Georgiev govori na slavnostni večerji na Bledu.

### GOVOR GEORGIJA DIMITROVA OB PRIHODU V LJUBLJANO

Za njim je spregovoril predsednik vlade LR Bolgarije Georgi Dimitrov: »Bratje Slovenci! Tovariši in tovarišice!

Srečen sem, da lahko predam slovenskemu narodu preko njegove vlade in predstavnikov Ljudske fronte ter Komunistične partije Slovenije najtoplejšo pozdravo v imenu bolgarskega naroda in Domovinske fronte Bolgarije, od njene vlade in mene osebno.

Iz vsega srca želimo najlepše uspehe v izgradnji FLRJ, po naravi in po duhu prekrasne ljudske republike Slovenije.

Meni je skupno z mojimi tovariši iz vladne delegacije v vaši sredi toliko prijetnejše, ker ste na meji med tako imenovanim našim vzhodom in zapadom.

Od Caribroda do Ljubljane je bila naša delegacija najtoplejšo, bratsko sprejeta in pozdravljena, kar je očitno dokaz spontanega, iz vsega srca in duše izražene bratskega čustvovanja jugoslovenskih narodov do bolgarskega naroda in ljudske republike Bolgarije.

Prepričan sem, da narodi Jugoslavije, zlasti še narod republike Slovenije, ki je na meji proti zapadu, ne le ne bodo dopustili, da se infiltrirajo škodljivi vplivi glede naše ljudske demokracije, temveč bodo oni sami kanal, ponosna pot za blagodejen vpliv resnične demokracije na sosedne države, ki so še vedno pod vplivom lažne, gnile in bankrotirane formalne demokracije.

Na poti od Caribroda do Beograda, Zagreba in Ljubljane smo videli ustvarjalno navdušenje in delovne podvige ljudstva Jugoslavije, zlasti še mladine. Videli smo, kako se izza ruševin zadnje vojne kot Feniks iz pepela dviga novi svet, nova država, nov

človek, človek dela, progressa, človek-ustvarjalec bodoče sreče ljudstva. Videli smo, kako se gradi, ne v besedah, temveč v delu, večno bratstvo med narodi nove Jugoslavije, bratstvo med njimi in bolgarskim narodom ter slovanstvom na splošno, z velikim ruskim narodom in Sovjetsko zvezo na čelu.

Zelal bi, da pred vami in preko vas pred vsem slovenskim narodom izrazim naše globoko prepričanje, da pod našim balkanskim nebom ne bo nobene sile, ki bi bila v stanju razrušiti to bratstvo, ki se gradi, in da bo to naše bratstvo večno, za srečo našega ljudstva, za srečo slovanstva in v korist okrepitev trajnega miru v svetu, miru in sodelovanju med vsemi velikimi in malimi demokratičnimi narodi.

Mi Slovani moramo biti ponosni in zadovoljni, da smo po tolikem trpljenju in izkušnjah preko vekov v preteklosti prišli do tistega trenutka, ko lahko z roko v roki pokažemo vsemu svetu, kaj pomeni slovanstvo, slovenska enotnost in solidarnost, nova slovenska in splošno človečanska civilizacija. Naši narodi so mladi narodi z življenjskimi silami, z velikimi potencialnimi sposobnostmi. Od voditeljev bratskih slovenskih narodov je v glavnem odvisno, da je slovenski brod skupno spjel čez vse težave in ovire na rešilni breg. Mi vemo, da brez uničenja fašizma do poslednjih ostankov ne bo miru in demokracije. Zato mora naše močno, modro in rešilno geslo, ki je tudi geslo bolgarskega naroda — smrt fašizmu — svoboda narodu — ostati tudi pri našem bodočem delu in borbi kot vodilno načelo.

Se enkrat se zahvaljujem za lep sprejem in pozdrave, ki ste mi jih izročili.

### Pristrčen sprejem gostov na Gorenjskem

## Na Bledu je predsednik vlade LRS Miha Marinko pr redil gostom slavnostno večerjo

Po sprejemu na ljubljanskem kolodvoru so bolgarski gostje v spremstvu predsednika M. Marinka z avtomobili odpotovali proti Bledu. Vseposvobod ob cesti, v vseh vaseh so se zbrale velike množice ljudstva, ki so z zastavami in transparenti prihiteli tudi iz bližnjih vasi.

V Kranju so v vseh tovarnah zatulile sirene, čim je kolona krenila iz Ljubljane. Ogromna množica ljudstva iz tovarn in uradov, mladina in kmetje iz bližnje okolice so prihiteli pozdraviti drage goste. Cesta je bila vsa posuta z rožami. Pred okrajnim ljudskim odborom se je kolona ustavila in pred-

sednik bolgarske vlade Georgij Dimitrov je stopil iz avtomobila ob navdušenem vzklikanju množice. V imenu MLO Kranj ga je pozdravil okrajni sekretar tov. Kristian Milan, prav pristrčno pa še otroci iz Trsta, ki bivajo tu v počitniški koloniji.

Iz Kranja so avtomobili odbrzeli dalje na Bled, kjer je pričakovala goste spet velika množica ljudstva in letoviščarjev.

V hotelu Toplice je predsednik vlade tov. Miha Marinko priredil gostom slavnostno večerjo, med katero je dvignil čašo in takole nazdravil:

### Zdravica tov. Mihe Marinka

Dragi gostje! Naše ljudstvo je doživelo veliko radost, da smo počaščeni z obiskom predstavnikov in voditeljev bratskega bolgarskega naroda. Ta počastitev je za slovenski narod izredno velika, saj naš narod v svoji, lahko rečemo, stoletni zgodovini, še ni dobil od zunaj tako pomembnega obiska, kakor je obisk moza — voditelja Georgija Dimitrova. On je tudi slovenskega, kakor mnogim drugim narodom, ki so se borili za svobodo, posebno drag, saj ga pozna sleherni Slovencec, zlasti pa sleherni delovni človek. Pozna ga po njegovi borbenosti, po njegovem vzoru, na katerem smo se učili, kako se je treba boriti proti nasilju, kako se je treba boriti proti zatiranju, eksploataciji, podjarmljevanju in kako se je treba boriti zlasti proti fašizmu.

Mi se vsi prav dobro zavedamo, da se imamo za to srečanje zahvaliti zma-

gi naših narodov. Brez te naše zmage bi si bilo težko zamisliti, da bi resnični predstavniki bolgarskega naroda in tako velik borec delovnega ljudstva mogli obiskati mali slovenski narod. Ta obisk pomeni za nas v tem času zelo mnogo. Čas, v katerem se ponovno prebujajo sile reakcije, sile nasilja, je za nas Slovence prav posebno težak. Slovenci in Bolgari imamo to skupno usodo, da smo vsak s svoje strani teritorialno eksponirani pritisku sovražnih zunanjih sil, vojninih provokacijam, ker vse stremi za tem, da bi nam iztrgali pridobitve, za katere je preteklo toliko krvi, za katere so se naši narodi borili, da bi si jih izbojevali. Motiti hočejo naš razvoj, gospodarski, politični in kulturni napredek, in zategadelj je ta obisk v prid krepitvi odpora proti tem zunanjim nasilnikom in sovražnikom ljudske svobode. Mi smo teritorialno nedaleč od meje, kjer se

### GENERALNI POLKOVNIK HODŽA GENERALISIMU STALINU IN MOLOTOVU

Tirana, 30. julija (Tanjug). Predsednik vlade LR Albanije generalni polkovnik Enver Hodža je poslal predsedniku ministrskega sveta ZSSR generalisimu Stalinu pozdravno brzojavko, v kateri pravi med drugim:

»Dovolite mi, Ekscelenca, da Vam po vrnitvi v svojo domovino po zelo prijateljskem in pristrčnem obisku v veliki Sovjetski zvezi izrazim čustva največje ljubezni in najgloblje hvalečnosti, ki jo gojimo albanski narod, vlada LR Albanije in jaz osebno do Vas, spoštovanega in dragocenega prijatelja malega albanskega naroda, kakor tudi do ljubljenega ljudstva Sovjetske zveze. Naše ljudstvo Vas bo vedno nosilo v svojem srcu zaradi velike pozornosti in ljubeznivosti, ki ste ju Vi osebno in sovjetska vlada pokazali v svoji pripravljenosti, da pomagata našemu ljudstvu pri izboljšanju življenja in pri postavitvi na lastne noge, zaradi močne in neprestane podpore in zaščite, ki jo nudite naši državi na mednarodnem področju, da bi si pridobila svoje zaslužene pravice, zaradi nemajljive varnosti, ki jo gledamo v Vas, slavnem zaščitniku resničnega in trajnega miru ter demokracije, zaščitniku velikih in malih narodov, zlasti pa male Albanije.

Po zgledu na velika dejanja sovjetskih narodov, katerih genialni učitelj ste Vi, generalisim Stalin, bo albanski narod napol vse svoje sile za krepitve in napredek naše ljudske republike, da bi na ta način odigral vlogo, ki mu pripada pri utrjevanju miru, ter da bi ohranil tako dragoceno prijateljstvo narodov Sovjetske zveze in Vaše visoke osebnosti.

V brzojavki generalnega polkovnika Enverja Hodže ministru za zunanje zadeve ZSSR Molotovu je med drugim rečeno:

»S prijateljskega obiska v Vaši slavni domovini sem se vrnil v domovino z najglobljimi vtisi. Dovolite mi, Eksce-

### Med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo

je bila sklenjena pogodba o medsebojnih izročitvah materiala

Beograd, 30. julija. (Tanjug.) Na temelju sklepov o razvijanju tesnega ekonomskega sodelovanja med dvema prijateljskima državama, izdanih dne 10. junija 1946 ob priliki razgovorov med predsednikom ministrskega sveta ZSSR Josipom Visarionovičem Stalinom in ministrom za zunanjo trgovino ZSSR Mikojanom z ene strani in delegaciji jugoslovenske vlade na čelu s predsednikom vlade FLRJ Josipom Brozom Titom z druge strani je na temelju prošnje vlade FLRJ v zvezi z načrtom za industrializacijo Jugoslavije sovjetska vlada soglašala s tem, da pomaga vladi FLRJ pri izgradnji kompletnih industrijskih podjetij in da ji da v zvezi s tem tehnično pomoč.

Veliko zanimanje, ki sta ga pokazala generalisim Stalin in Vaša Ekscelenca, da bi pomagala naši državi, da bi čimprej prišla iz stanja, v katerem jo je pustila vojna, da izgradi svoje gospodarstvo, kulturo in prosveto, predstavlja nov svetel dokaz Vaših prijateljskih čustev in simpatij, ki ste jih ob vsaki priložnosti kazali do malega albanskega naroda, ki se Vam od srca zahvaljuje. Zahvaljujoč se goreči obrambi, ki ste jo nudili Albaniji na vsaki mednarodni konferenci, gleda albansko ljudstvo v Vaši osebi enega izmed svojih največjih in najdragocenejših prijateljev.

Zagotavljam Vam, Ekscelenca, da bo naš prijateljski obisk v Sovjetski zvezi še bolj okrepil prijateljske in pristrčne vezi med malim albanskim narodom in veliko Sovjetsko zvezo, ter Vas prosim, da blagovolite sprejeti izraze mojega najglobljega spoštovanja.

Zato je bil 25. julija t. l. podpisan sporazum o izročitvi kredita s strani SZ FLRJ za nabavo industrijskih naprav in materiala za izgradnjo kompletnih podjetij, težke in lahke metalurgije, industrije nafte in kemične industrije, kakor tudi naprav za proizvodnjo premoga v Jugoslaviji in tehnični pomoči, ki jo bo vlada ZSSR nudila FLRJ pri izgradnji omenjenih podjetij. Izročitve naprav in materiala se bodo pričele leta 1948.

V imenu vlade ZSSR je pogodbo podpisal minister za zunanjo trgovino A. Mikojan, v imenu vlade FLRJ pa minister za zun. trgovino M. Popović.

Trgovinska pogajanja, ki so jih vodili zastopniki obeh vlad, so se končala uspešno z zaključenim sporazumom o medsebojnih izročitvah materiala.

Jugoslavija bo v teku sedmih let, počasi od l. 1950, izpolnjevala svoj del obveznosti z rudarskimi proizvodi in drugim blagom ali pa s presto konventirajočo valuto, kakor predvideva pogodba.

Pogajanja so potekala v pristrčnosti in popolnem medsebojnem razumevanju.

Sovjetska vlada dobrohotno pomaga potrebam Jugoslavije pri izpolnjevanju njenega plana za industrializacijo in daje s tem ogromno pomoč za nadaljnji samostojni razvoj jugoslovenskega gospodarstva in utrjevanje njene gospodarske in nacionalne neodvisnosti.

Podpisane pogodbe med prijateljskimi vladami in njihova izpolnitev so logična posledica skupne burbe bratskih narodov ZSSR in FLR Jugoslavije za svojo neodvisnost med minulo vojno. Sedaj v povojnem obdobju je to dokaz poglobljanja medsebojne politične in gospodarske sodelovanja naših držav, kar more služiti kot vzgled sodelovanja, ki narode medsebojno zbljuje.

### Grški problem pred Varnostnim svetom

## Beguncem-žrtvam monarhofašističnega terorja

### Je treba omogočiti vrnitev ter jim zagotoviti gospodarsko in politično življenje

New York, 30. julija. (Tanjug.) Na seji VS 28. t. m. se je nadaljevala razprava o francoskem amandmaju k ameriški predlogu resolucije o grškem vprašanju. Francoski delegat Parody je skušal zanikati dejstvo, da Varnostni svet v konkretnem primeru ni pooblaščen imenovati napol stalne obmejne komisije s pravico anketiranja na ozemljih Jugoslavije, Bolgarije, Albanije in Grčije.

Ko je izjavil, da je na podlagi zadnje izjave jugoslovskega predstavnika spoznal, da je treba spremeniti 5. člen francoskega amandmaja k 3. § ameriške re-

solucije, je predložil spremembo 6. člena, ki se v bistvu omejuje samo na formulacijo tega člena, da bi se na videz napravile sprejemljive odredbe ameriške resolucije. Po kratki diskusiji je delegat ZDA ta francoski predlog sprejel.

Delegat Velike Britanije je postavil na isto stališče. Zanj je izjava jugoslovskega predstavnika, da obmejna komisija, ki bi imela pravico svobodnega gibanja po ozemljih prizadetih držav, krši njihovo suverenost, samo argument velikega idealizma, ki »nima zveze s stvarnostjo«.

bomo prišli do tega, da se bomo vprašali, komu naj služi takšna komisija, če se ne bo razpravljalo o pripombah, ki smo jih mi postavili.

So vprašanja, gospodje, ki smo jih postavili pred vas in na katera nismo dobili odgovora. Naši občutki v zvezi s tem se lahko enostavno izrazijo takole: Če tukaj ne želijo razpravljati o pripombah, ki smo jih postavili, niti ne v primeru, če so podprte s tehtnimi argumenti, potem zares ne vidimo možnosti, da bi sodelovali s takšno komisijo.

Dovoljsem si opozoriti še na en argument, ki ni moj, ki sem ga pa opazil v tisku. Pred kratkim naša vlada ni soglašala, da bi pomožna skupina anketne komisije stopila na naše ozemlje in raziskovala. Kot argument v podporitv svojega stališča je naša vlada izjavila, da smo predložili določeno število obmejnih incidentov, ki jih je zagrešila Grčija, in da komisija ni nobenega izmed njih raziskala.

Pred tremi do štiri tedni je prišlo na jugoslovske meje do težkega incidenta. Pomožna skupina anketne komisije ni izvršila ankete v zvezi s tem, medtem ko v nasprotju s tem takoj prične proučevati incidente, ki jih predloži grška vlada. Naši argumenti in naše pravne pripombe niso bile predložene posebej in se jih ne bo posebej proučevalo.

Ne gre za teoretično ali akademsko vprašanje, ampak gre pri nas za podkrepitev pravnih argumentov teze, zasnovane na stvarnosti in na naši izkušnji iz preteklosti.

S sprejetjem nekaterih neblstvenih popravk, v glavnem stilnega značaja, je delegat ZDA sprejel vse francoske amandmaje.

Po koncu diskusije o francoskem amandmaju se je delegat ZDA Johnson dotaknil izjave jugoslovskega predstavnika in, prehajajoč preko vseh navedenih argumentov, trdil, »da ne ve za velika števila incidentov, ki jih je Jugoslavija predložila zaradi anketiranja«.

Jugoslovski delegat dr. Jože Vilfan je odgovoril ameriškomu predstavniku, da je »dejstvo, da pomožna skupina ni raziskala največjega incidenta v zadnjem času, ki se je pripetil med 12. in 13. julijem, najbolje označuje delovanje anketne komisije in pomožne skupine«.

## Mednarodni mladinski festival v Pragi

### Demokratska mladina je trdna opora v borbi proti podpihovalcem nove vojne

Praga, 30. julija. (Tanjug.) V okviru Mednarodnega mladinskega festivala je bil prirejen na Sokolskem igrišču v Vihoradrih mladostni večer prijateljstva med narodi. Ko so prižgali dva velika taboriščna ognja, je mladostni večer otvoril predsednik češkoslovaških sindikatov poslanec Anton Zapotocki, ki je pozdravil v imenu češkoslovaških sindikatov mladino sveta in v kratkem govoru opisal položaj v Češkoslovaški.

»Mi ne skrivamo,« je rekel Zapotocki, »naši prizadevanji, da v Češkoslovaški omejimo možnost izrabljanja človeka po človeku. Prepričani smo, da tam, kjer imajo popolno svobodo kapitalistični izkoriščevalci, mora propasti prava demokracija in se morajo pojavljati krize novega nasilnega fašizma ter nevarnost imperialistične vojne in krize.«

Ob zaključku je poslanec Zapotocki izrazil prepričanje, da je Svetovna federacija demokratske mladine trdna opora v borbi proti reakcionarni fronti in podpihovalcem nove vojne.

Zatem so razne mladinske skupine izvedle svoja umetniška programa. Prvi je nastopil zbor tržaške mladine, nato pa predstavniki češkoslovaške, francoske, madžarske in vietnamske mladine.

Ta dan mednarodnega mladinskega festivala je bil zelo raznovrsten.

V Rigerjevem parku v Pragi so pripravili velik kinematograf na prostem, v katerem predvajajo vsak dan dokumentarne filme o življenju raznih narodov. Predvajali so tudi film v barvah o proslavi 1. maja v Moskvi. Mnogi mladinci so šele sedaj prvič videli sliko življenja sovjetskega naroda, Mladina je z burnimi vzkliki navdušeno pozdravila generalisima Stalina na filmskem platnu.

Nato je angleški mladinski zbor zapel v angleškem jeziku pesem jugoslovske mladine »Jedan dva, jedan dva, mladina Titova«, nakar so predvajali jugoslovske dokumentarne filme o mladinski progi. Pojavo maršala Tita na filmskem platnu so prisotni mladinci pozdravili z burnim ploskanjem. Pozno v noč se je po predvajanju filma v Rigerjevem parku slišala pesem jugoslovske mladine, ki so jo prepevali mladinci raznih držav.

V tekmovalju v narodnih igrah je sodelovalo ta teden sedem mladinskih skupin. Prvo mesto so zavzeli bolgarski mladinci pod vodstvom Hriste Koneva. Člani ocenjevalnega odbora so bili Igor Moisejev, prima balerina Lipešinska ter baletni prvak Gusev s strani ZSSR, Frire je zastopal Francijo, Dimitrova Bolgarijo, Saša Mahov in Sarčeva pa Češkoslovaško.

## PROSLAVA DNEVA VSTAJE V BOSNI IN HERCEGOVINI

Drvar, 29. julija. (Tanjug.) Predvečernim je ljudstvo Bosne in Hercegovine proslavilo šeststo obletnico narodne vstaje — 27. julij.

Tega nepozabnega dne so se spomnili Bosanci in Hercegovci muke polnega življenja pod tujece, kakor tudi tistih znanj in neznanj junakov, ki so darovali življenja za svojo domovino in svoj narod. Po vsej Bosni in Hercegovini, na Kozari, Drvarju in po Gmečju, čez Janjo, Romanijo in Birčem do Bileč in Gačka je junaki narod Bosne in Hercegovine tretjč v svobodi proslavil ta zgodovinski dan. Na množičnih zborovanjih v bosanskih krajih se je zbralo na desetisoče ljudi, žen in mladih. Posebno slovesno so

proslavili 27. julij v Drvaru — mestu prvoborcev. Obnovljeni Drvar je bil okrašen z zastavami, zelenjem in slikami voditeljev. Od rane jutra so prihajale v drvarsko kotlino kolone voz in kamionov z ljudstvom iz drvarskega, petrovaškega in grabovaškega okraja.

Na isti ravni, kjer je l. 1942. maršal Tito izročil zastavo drugi proletarski brigadi, se je zbralo več tisoč oseb. Navzoči so bili tudi predsednik vlade LR Bosne in Hercegovine Rodoljub Čolaković, tajnik zvezne kontrolne komisije Veljo Stojnić, predstavnik Sovjetske armade polkovnik Sidelnikov in mnogo prvoborilcev iz slavni dni narodne vstaje. Na svečanem mitingu je govoril predsednik vlade Rodoljub Čolaković.

## Skupen proglas tržaških demokratskih strank

Trest, 30. julija. (Tanjug.) SIAM, Komunistična partija Juljske krajine, Zveza primorskih partizanov, Zveza političnih preganjalcev, Zveza političnih jemikov, Združenje invalidov, Fronta za neodvisnost in republikansko gibanje za neodvisnost, so izdale skupni proglas ob obletnici padca fašizma. Proglas je bil objavljen šele včeraj, ker so čakali na odgovor demokratske stranke, socialistične stranke, republikanske stranke, stranke akcije in Delavske zbornice, ki so bile pozvane, da se pridružijo temu skupnemu proglasu. Čeprav so omenjene stranke in ustanove obljubile, da bodo do včeraj dale odgovor, se nobena ni odzvala pozivu.

Demokratske tržaške stranke opozarjajo vse demokrate in prebivalstvo Tresta na nevarnost oživetja fašizma in poudarjajo, da je neobhodno potrebna skupna akcija vseh demokratov proti ostankom fašizma. »Mi se borimo — je rečeno v proglasu — za okrepitev našega ozenlja, za katero morajo imeti odločilno besedo demokratske ljudske množice. Mi se borimo za svobodo, kruh in srečnejšo bodočnost.«

## Delegacija uprave za civilni zračni promet LR Bolgarije prispela v Beograd

Beograd, 30. julija. (Tanjug.) V Beograd je prispela delegacija glavne uprave za civilni zračni promet LR Bolgarije, da bi se udeležila pogajanj o letalskem prometu med FLR in LR Bolgarijo. V delegaciji sta predsednik glavne uprave za civilni zračni promet g. Ganev in tehnični ravnatelj g. Šiškov. Na zemunskem letališču sta delegacijo sprejela v imenu direkcije za zračni promet direktor kadrov Ante Tabaković in direktor plana Boleslav Ivković.

## Poljska gospodarska delegacija na poti skozi Maribor

Maribor, 30. julija.

Včeraj popoldne je prispela preko Varazdina v Ptuj poljska gospodarska delegacija, kjer so jo sprejeli zastopniki planske komisije. Iz Ptuja je poljska gospodarska delegacija odpotovala v Strnišče, kjer so si člani delegacije ogledali tovarno aluminija. Močan vtis je na delegacijo napravilo delo pri gradnji te tovarne, ki lepo napreduje.

Danes dopoldne si je delegacija ogledala tovarniške naprave v tovarni avtomobilov na Tezmem. Po ogledu tovarniških objektov se je napotila na gradnjo hidrocentrale na Mariborskem otoku.

Delegacija je izrazila svoje občudovanje in navdušenje do delovnega elana, ki so ga do sedaj videli v bratski Jugoslaviji. Gostje so si ogledali naprej delov-

## KPA za Tirolsko vložila oster protest zaradi prepovedi izhajanja svojega glasila

Dunaj, 30. julija. (Tanjug.) Ob odloku francoskih okupacijskih oblastev v Avstriji o prepovedi izhajanja lista »Tiroler Neue Zeitung« zaradi objavljanja poročil Tanjuga o obsejni skupine belogardističnih teroristov v Ljubljani in njihovem priznanju, da so jih podpirale britanske okupacijske oblasti v Avstriji, je pokrajinsko vodstvo KP za Tirolsko vložilo protest pri generalnem pooblaščenju francoskega visokega komisarja za Avstrijo.

V protestu, ki so ga poslali tudi Zavezniškemu kontrolnemu svetu in Mednarodnemu združenju novinarjev, opozarjajo, da so prepovedali izhajanje lista samo zaradi tega, ker je doslovno prinesel verodostojna poročila Tanjuga z razprave v Ljubljani. Ker smatra za svojo dolžnost, da svojim čitalcem predloži resnico — je rečeno v protestu — je list postopal po principih demokratskega svobodnega tiska, ki so jih proklamirali na mednarodnem kongresu novinarjev v Pragi.

Francoske okupacijske oblasti so prepovedale izhajanje še enega lista v svoji coni. Francoski kontrolni oddelek v Vorarlbergu je prepovedal za tri dni izhajanje naprednega lista »Die Vorarlberger Zeitung«. Izhajanje tega lista so tudi zabranili zato, ker je priobčil poročila Tanjuga o sojenju belogardističnim teroristom v Ljubljani.

## no taborišče, nato pa gradilišče hidrocentrale. Ogledali so si tudi grafikone in pohvalili evidenco dela, se zanimali za organizacijo »Gradis«-a in za življenje delavcev.

Popoldne so se člani poljske gospodarske delegacije odpeljali v Slovensko Bistrico v tovarno bakrene zice »Impol«, kjer so jim delavci priredili priročen sprejem.

## V Zagreb je dospela nova skupina repatriirancev

Zagreb, 30. julija. (Tanjug.) Včeraj je prispela v Zagreb nova skupina repatriirancev iz Nemčije. V tem transportu je skupno 240 bivših vojnih ujetnikov, prislino odvedenih delavcev, internirancev itd. V obmejni bazi na Jesenicah so repatriirance sprejeli predstavniki ljudske oblasti. Repatriiranci so srečni, da so se končno osvobodili ustaško-četniškega terorja v nemških taboriščih.

Alojzij Boban, delavec iz Zenice, pripoveduje: »Mi smo komaj odnesli živo glavo pri begu iz taborišča Badadlinga. Pobegnili smo v München ter se javili naši misiji.«

»Mene so neumiljeno tepeli,« je rekel Jovan Karamulin iz Požarevca, »ko sem izrazil željo, da bi se vrnil domov.«

Ameriške vojaške oblasti povsem mirno gledajo na vsa nasilja in zločine, čeprav bi jih lahko preprečile.

V Zagrebu bodo repatriiranci ostali en dan, nakar bodo poslani domov.

### Izjava albanskega predstavnika Kerendži

Med nadaljnjo diskusijo je predstavnik LR Albanije polkovnik Nesti Kerendži izjavil, da Varnostni svet ni začel razprave o vprašanju beguncev in narodnih manjšin, ki jo je predlagal.

Predvsem lahko pri ugotavljanju narave beguncev ugotovimo, je izjavil Kerendži, da imamo na eni strani demokratske begunce, ženske, otroke in starce, ki so pobegnili iz svoje države zaradi terorja nad njimi, na drugi strani pa pobegle vojne zločince in okupatorjeve sodelavce. To velikansko razliko med begunci je mogoče videti tudi iz poročila anketne komisije. Torej ne morejo biti ukrepi za reševanje begunskega vprašanja enaki za oba primera. Predlog resolucije bi moral zagotoviti beguncem v naši državi vrnitev v njihovo državo. Namesto, da bi se ti begunci vrnili v Grčijo, bo prišlo do prihoda novih beguncev iz te države, ker ni bil sprejet noben sklep, ki bi bil neposredno naperjen proti vzroku, zaradi katerih begunci zapuščajo Grčijo.

Prav tako se begunci ne bodo mogli vrniti v Grčijo vse dotlej, dokler ne bodo storjeni tudi ukrepi za ureditev njihovega gospodarskega položaja. Pomislite na 23.000 beguncev, Čamurijcev, ki so sedaj v Albaniji. Ko so zapustili svoja ognjišča, niso vzeli nič s seboj. Hiše so bile požgane. Premoženje je bilo izročeno Grkom. Lahko je reči, da je treba za rešitev begunskega problema enostavno pričeti z njihovo repatriacijo, vendar pa je dejansko zelo težko pričeti z repatriacijo, ne da bi jim zagotovili političnega in gospodarskega življenja v Grčiji.

Predlagane metode so v nasprotju z interesi beguncev, ki se hočejo vrniti na svoje domove. Metode, predložene v resoluciji, so v nasprotju s prestižem naših vlad, ker nalagajo nadzorstvo mednarodne institucije.

Mislijo, da predstavlja navzočnost beguncev na eni in drugi strani čimtelja nemirov v bodočnosti. Trdim, da predstavlja navzočnost beguncev, Čamurijcev v Albaniji oviro za vzpostavitev dobrih odnosov med mojo državo in Grčijo, kolikor ne bi bili storjeni resni ukrepi za njihovo repatriacijo, varnost in odškodnino.

Prav tako trdim, da predstavlja navzočnost pobeglih albanskih vojnih zločincev v Grčiji čimtelja nemirov. Anketna komisija je trdila, da se bavijo ti zločinci s političnim delovanjem, ki je naperjeno proti naši državi, toda poročila, ki jih mislite dati glede Grčije, nimajo nikakršne zveze z načeli, ki so jih med vojno proglasili zavezniški, nima jo zveze s stališčem, ki ga je treba zavzeti do vojnih zločincev, kar bi bilo najkrajše, da nam jih izročite, da bi jim

lahko plačali za njihova zločina proti našemu narodu in zaveznikom.

Na iste napake naletimo tudi pri reševanju vprašanja o preselitvi manjšin. Odločno izjavljam, da se med delom anketne komisije niti enkrat ni pojavila potreba preselitve manjšin. Nerazumljivo je, kako je prišlo do tega preseljevanja v predlogih komisije, ter v predlogih resolucije. Od kod to priporočilo v vprašanju, ki ga nameravate rešiti? Grške oblasti uničujejo našo manjšino v Grčiji, izvršile so zločine, ki so kaznivi po človeških pravicah in po zakonu v vseh državah. Vendar pa to ne pomeni, da bi se za rešitev begunskega vprašanja morali poslužiti preselitve manjšin. Nasprotno, absolutno pravilno in nujno bi bilo, da se pomaga in omogoči vrnitev tisočim beguncem — Čamurijcem in Makedoncem v Grčijo s tem, da bi jim zagotovili gospodarsko in politično življenje.

Nato je govoril jugoslovski predstavnik dr. Jože Vilfan, ki je dejal:

Opozarjam, da smo v svojem drugem ekspoziju podrobno pretresli to vprašanje. Vztrajali smo pri dejstvu, da bi bilo nepravilno metati v isto vrečo demokratske begunce v treh balkanskih državah ter kvizilinske begunce, ki so pobegnili v Grčijo pred svojimi oblastmi. Nadalje smo poudarjali, da predstavlja po našem mišljenju priporočilo o preselitvi narodnih manjšin sankcioniranje politike, iztrebljanja, ki jo je doslej vodila grška vlada proti makedonski in čamurijski manjšini.

Kolumbijski delegat je pripomnil, da bi imela v smislu 3. člena francoskega amandmaja obmejna komisija pravico in vlogo policista. Predlagal je, naj bi iz 3. člena odstranili zadnja dva stavka, ki priporočata, naj bi komisija dobila pooblastilo, da bi imenovala primerne osebe, »sposobne za izvrševanje vloge obmejnih opazovalcev«.

Delegat ZDA se je uprl temu predlogu. Ker predstavnik Kolumbije ni vztrajal pri svoji zahtevi, je obveljala francoska formulacija.

Nato je govoril grški predstavnik Demandris. Vztrajal je, naj se ne razpravlja o izjavah predstavnikov Albanije in Jugoslavije, češ da »nima smisla, da bi vprašanje tu obnavljali«.

Člani Varnostnega sveta so šli molče preko izjav predstavnikov Albanije in Jugoslavije.

Predstavnik Kolumbije je predlagal, naj bi v odreditvi nalog komisiji sprejeli, da je ustanovljena za nalogo, da se posvetuje s štirimi vladami in da ima pravico do ankete. Delegat ZDA ni soglašal s tem predlogom in ker predstavnik Kolumbije ni vztrajal pri tem, je obveljala francoska formulacija.

## TRI NOVE GRŠKE PROVOKACIJE PROTI ALBANIJ

Tirana, 30. julija. (Tanjug.) Z uradnega mesta je bilo izdano naslednje poročilo:

24. in 25. julija letos so grški monarhofašisti izvršili tri izzivanja v zraku in na morju. Grška letala so izvršila posebne prelete nad področji našega primorja med Sarando in Konispolijem.

24. t. m. ob 11.30 je letelo neko grško letalo, ki je prišlo s Krfa, ob obali nad krajem, ki se imenuje »Manastir Sarande«. Pri oddaljevanju v smeri Konispolija je grško letalo prešlo na grško ozemlje, nato se znova vrnilo na naše ozemlje v smeri vasi Perdikar pri Konispoliju ter v smeri 50. mejnika na istem sektorju, nakar se je vrnilo na grško ozemlje.

25. t. m. ob 18.30 je neko grško trimotorno letalo, ki je priletelo s Krfa, letelo nad ustjem reke Vivari na področju Sarande. Leteč v višini 2000 m se je letalo gibalo nad albanskim ozemljem v smeri 66. mejnika na obmejnem sektorju Konispolija, nato pa se je vrnilo na grško ozemlje.

Istega dne ob 23. uri je 8 grških vojakov prišlo k meji v smeri 6. obmejnega kamna na sektorju Pogonija. Vojaki so se gibali ob meji ter v bližini 7. mejnika šestkrat ustrelili v smeri našega ozemlja. Albanska obmejna straža na to izzivanje ni odgovorila.

da se ZDA s tem načrtom zavzemajo za načela ameriške politične tradicije.

Togliatti je vprašal: »Mar pomemijo te tradicije zakoni proti sindikatom, ameriška ideja o svobodni tisku, ki zastruplja ameriško javnost, ali ameriška potprijljivost do Francovega režima v Španiji?«

Glede ratifikacije mirovne pogodbe z Italijo je Togliatti oboodil dejstvo, da se je začelo vprašanje ratifikacije v času, ko mednarodni položaj nalaga veliko obzornost pri sprejemanju sklepov. Rekel je, da komunisti želijo, da bi se celotno vprašanje ratifikacije mirovne pogodbe odložilo, vendar pa če je to nemogoče, smatrajo, da mora Italija ratificirati pogodbo šele tedaj, ko jo bodo že ratificirale vse štiri velesile.

Togliatti je izjavil, da je zunanja politika De Gasperijeve vlade za zahodni blok in proti Sovjetski zvezi, čeprav je sovjetsko priznanje povelje italijanske vlade edino važen akt zunanje politike katere koli italijanske vlade.

## Volivna zveza demokratskih strank na Madžarskem

Budimpešta, 30. julija. (Tanjug.) Stranka malih posestnikov, socialdemokratska stranka, KP Madžarske in narodna kmečka stranka so imele medpartijsko konferenco. Na konferenci so objavili, da so se štiri stranke združile v volivno zvezo pod imenom »Volivna zveza partij madžarske fronte nacionalne neodvisnosti«.

## Palmiro Togliatti obsodil protisovjetsko politiko italijanske vlade

Rim, 30. julija. (Tanjug.) United Press poroča: Generalni sekretar Komunistične partije Italije Palmiro Togliatti je imel dveurni govor v ustavodajni skupščini, v katerem je obsodil zunanjo politiko italijanske vlade kot protisovjetsko.

Togliatti je kritiziral udeležbo Italije

### Ugotovitve jugoslovskega delegata dr. Vilfana

Nato je povzel besedo jugoslovskega predstavnik dr. Jože Vilfan, ki je izjavil: Nočem se spuščati v pravno razpravo, kajti takšnim diskusijam je lastno, da ostane po njih vsak pri svojem stališču. Na moje veliko obžalovanje sem prisiljen izjaviti, da me niso prepričali argumenti francoskega predstavnika. Dejstvo, na katerem hočem vztrajati, je to,

da ne gre danes za popolnoma pravno ali teoretično vprašanje in pa, da o pravnih pripombah, ki smo jih mi tukaj postavili, ni treba razpravljati skupno z našimi osnovnimi opažanji.

Naše stališče o komisiji ni posledica samo pravnih obzirov, ampak tudi naših izkušenj iz preteklosti. Mislim, da sem v svojem prejšnjem razlaganju dejal, da

### OB DRUGI OBLETNICI POTSDAMSKE KONFERENCE

## Potsdamski sporazum nudi nemškemu narodu veliko možnost za demokratsko obnovo

piše Viljem Pieck

Berlin, 30. julija. (Tanjug.) »Neues Deutschland« objavlja članek Wilhelma Piecka, ki poudarja, da v zahodnih conah Nemčije večina sklepov potsdamske konference ni izvršenih in da prihaja vedno bolj do izraza tendenca, da bi jih revidirali.

Gospodarji porurskih koncentrov, piše Pieck, spadajo v skupino glavnih krivcev Hitlerjeve vojne, za katere ni nobena kazen previsoka. Namesto tega pa jim daje vse možnosti, da bi svoje gospodarske položaje znova izkoristili v škodo nemškega naroda.

Tudi sklep potsdamske konference, da mora Nemčija v vsej dobi okupacije veljati za gospodarsko celoto, ni uresničen. Združitev britanske in ameriške cone vsebuje nevarnost nadaljnega poslabšanja gospodarskega položaja in dokončne

razcepitve Nemčije na vzhodno in zahodno cono.

Kolikor bolj bo nemški narod izkoristil možnosti za uničenje moči junkerjev in monopolov, za očiščenje uprave in gospodarstva reakcionarnih elementov in za razvoj borbone demokracije, toliko bolj si bo pridobil zaupanje in pomoč naprednih sil v svetu. Vzpostavil bo nacionalno enotnost in neodvisnost ter premagal bedo. Nemški narod se ne sme zanašati na tujo pomoč, ker lahko s lastnimi silami ustvari novo življenje. Zato je nujen pogoj sodelovanje vseh antifašističnih demokratskih sil in strank.

Wilhelm Pieck poziva na koncu vse antifašistične demokratske stranke k splošnemu posvetovanju, da bi zavzeli skupno stališče pred konferenco Sveta zunanjih ministrov v Londonu.

# Tudi odkup semenskega žita se bo začel 1. avgusta

1. avgusta pričemo v Sloveniji tudi z odkupom priznanih semenskih žit. Po tekal bo vzporedno z odkupom ostalega merkantilnega blaga. Odkupovalce bodo zbiralnice Navoda, odnosno njihove zbiralnice za »Semenarje«. To velja le za pridelovalce privatnega in združnega sektorja, dočim bo semenska žita z državnih posestev odkupovala »Semenarna« sama.

Med letošnja semenska žita spadajo tako priznana blokirana semenska žita kakor tudi semensko blago, ki ga je »Semenarna« kontrahirala pri onih pridelovalcih, katerim je dobavila spomlad — na podlagi pridelovalnih pogodb — 50 kg ali več jare pšenice, jarega ječmena ali ovsja za seme. Kontrahenti, katerim je dobavila »Semenarna« manj kakor 50 kg semenskih žit, ne bodo vrtili semenskega blaga.

Odkup priznanega semenskega žita bo v denarju in z zamenjavo za merkantilno blago. V denarju bodo odkupovali le od onih pridelovalcev, pri katerih blokirana ali po »Semenarni« kontrahirana količina semenskih žit ne dosega pridelovalne obvezne oddaje. Nasprotno bodo odkupovali z zamenjavo semenskega žita pridelovalcev, ki nimajo obvezne oddaje. Ti pridelovalci bodo prejeli 120 kg merkantilnega žita za 100 kg očiščenega semenskega blaga, odnosno 100 kg za 100 kg neočiščenega.

Pri odkupu je možen tudi kombiniran primer. Tako bodo prejeli pridelovalci, ki imajo samo delno obvezno oddajo blokiranega ali po »Semenarni« kontrahirane semenskega žita, nekaj

denarja in nekaj merkantilnega blaga. Konkretno: pridelovalcu je na primer priznano in blokirano 200 kg pšenice, obvezni predpis za oddajo pa določa le 150 kg. Blokirana količina semenskega blaga presega torej obvezno oddajo 50 kg. Dobavitelj bo zato prejel za 150 kg semenskega žita ustrezajoči znesek v denarju, za ostalih 50 kg pa ustrezajočo količino merkantilnega blaga. V tem primeru mu pripada 60 kg, če je oddano semensko žito očiščeno, nasprotno pa teže za teže Razmerje je torej isto kakor pri zamenjavi.

Semensko žito bodo v glavnem odkupovali po istih predpisih in cenah, ki so določene za obvezno oddajo in oddajo prostih presežkov merkantilnega blaga. Razlika je le ta, da bodo pridelovalcem-dobaviteljem doplačali posebne premije. Te znašajo: za prvorazredno priznano semensko žito 20% osnovne cene, za drugorazredno pa 10%. Za tretjerazredno žito ni premije. Prav tako bodo doplačali premijo v višini 10% osnovne cene za po »Semenarni« kontrahirano seme. Pridelovalec bo torej prejel za dobavljeno semensko žito kar dve premiji: premijo za oddajo semenskega žita in premijo za oddajo žita nad obvezno količino.

Osnovne cene za odkup semenskih žit so: za pšenico 3.30 din, za rž 3 din, za ozimni ječmen 2.80 din, za jari ječmen pa 3.20 za kilogram. Cene so iste kakor za obvezno oddajo žit v gospodarskem letu 1947-48.

Odkupljeno semensko žito bodo očistili in razkužili na najbližjih privatnih,

združenih in državnih selektorskih postajah. Vsak okraj ima toliko selektorjev in razkuževalnih naprav, da bo lahko delo kar najhitreje opravil. To pri nas v Sloveniji ni problem. Če bi delo ne teklo dovolj hitro ali bi se izkazalo, da je premalo stalnih selektorskih postaj, bodo pomagale potujoče čistilne naprave »Ustroje«-ev.

Vsekakor lahko pridelovalci semenskih žit tudi sami očistijo zrnje na trijerju ali selektorju. To je zaželeno. Nujno pa je, da zrnje očistijo tako temeljito, da ga ne bo treba »Semenarni« ponovno čistiti. To lahko napravijo zlasti posestniki, ki bodo oddajali semensko žito — po časovnem planu — šele po 10. ali 15. avgustu t. l. Tem pridelovalcem bodo povrnilo stroške za čiščenje, in sicer v znesku 15 din za 100 kg dobro očiščenega dobavljenega semena.

Okrajni ljudski odbori so izstavili pridelovalcem semenskega žita potrdilo, vsak kontrahent pa ima tudi prepis pridelovalne pogodbe. Iz teh potrdil se vidi, koliko semenskega žita morajo oddati posamezniki »Semenarni«. Poleg tega je »Semenarna« dostavila pristojnim Navodom v okrajih sezname pridelovalcev priznanih in po njej kontrahiranih žit. Tako bo možno točno kontrolirati oddajo predpisanih količin semenskih žit s strani posestincev.

Očiščena in razkužena semena bodo po sortah vlagali v vreče, jih etikirali in v naročenih količinah pošiljali Naprazam, ki bodo skrbele za pravilno razdelitev posameznim pridelovalcem-potršnikom.

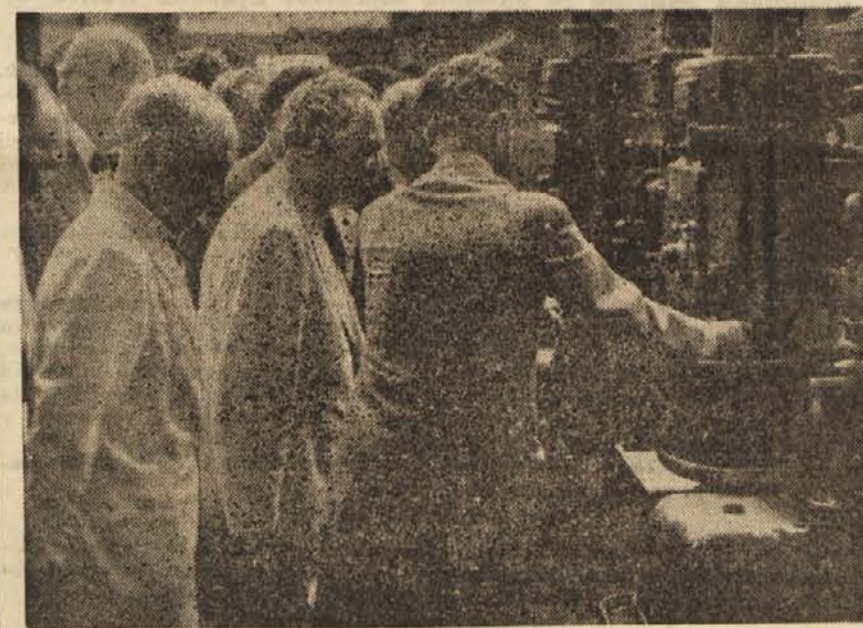
# Z obiska bratske bolgarske delegacije v Jugoslaviji



Georgi Dimitrov v spremstvu predsednika vlade LRS pregleduje na ljubljanskem kolodvoru častno četo JA.



Na ljubljanskem kolodvoru izroča pionirka cvetje predsedniku vlade LR Bolgarije G. Dimitrovu.



Bolgarska vladna delegacija z Georgijem Dimitrovim na čelu ob obisku industrije motorjev v Rakovici.

## Naloge geodetov v petletki

Geodetska meritev je prvo delo, ki mora biti opravljeno pri vsakem projektiranju. Geodet daje pri gradnji hidrocentrale podloge za projekte, izračunava in daje smer za vrtanje rovov pri gradnji, določa višino gradnje objektov, pri trasiranju cest, železnic, regulaciji kanalov in rek računa izkope, trasira gozdne poti za eksploatacijo gozdov, meri rudna polja, zemljišča, ki bodo meliorizirana, določa traso za polaganje električnih kablovodov, izkoličuje krivine in trase novih objektov, meri zazidane stanovanjske površine, industrijska področja, parcele in drugo.

Pred geodeti stojijo v petletki velike in važne naloge. Te naloge pa bodo lahko izpolnili le, če bo njihovo delo plansko razdeljeno, če bodo odpadle vse zaposlitve, ki jih geodeti sedaj imajo poleg gornjih važnih nalog; na okrajih namreč geodete dostikrat zaposlujejo z merjenjem posameznih parcel, ki jih privatniki kupujejo ali prodajajo, geodeti določajo meje med posameznimi poljedelskimi in viničarskimi zadrugami, pregledujejo kmetijske kulture, da določajo, če je pašnik spremenjen v njivo in alično. Ta dela lahko opravljajo tudi nestrokovnjaki in se v bodoče geodeti z njimi ne bodo več bavili.

V Beogradu je bila ustanovljena Glavna geodetska uprava, v republikah pa Geodetske uprave, v Sloveniji s sedežem v Ljubljani. Geodetska uprava organizira, planira in proučuje geodetska dela, ta dela pa izvršuje novo ustanovljena državno gospodarsko podjetje Geodetski zavod. Na okrajih so geodetski odseki reorganizirani in podrejeni Geodetski upravi; v kratkem bodo tudi popolnoma ločeni od katastrskih razdelkov okrajev.

Osnovna naloga geodetske uprave je zbiranje podatkov o vseh geodetskih delih, ki jih predvidevajo razna ministrstva, ustanove, podjetja in posamezni geodetski odseki še za letošnje leto. Geodetska uprava bo ta dela izvršila po prioritetah; mnogokje pa bo v okraj poslala tudi po več geodetov, če bodo tam našla geodetska dela večjega obsega, v okrajih, kjer pa je po planu predvidenih le nekaj manjših del, bo geodetske strokovnjake odtegnila.

Geodetska uprava bo tudi skrbela za geodetski kader. Zato bodo geodetski odseki na tehničnih srednjih solah presli kot geodetski tehnikumi pod vodstvom Geodetske uprave. — Za dela, ki jih morajo opraviti geodeti Slovenije v prvem letu petletke potrebujejo 210 stalnih geodetov. Imamo pa jih samo 135 vključno upokojenec. Skrb Geodetske uprave bo, da bo v strokovnih tečajih usposobil pomožne osebe za vsa pisarniška in risarska dela. Tak tečaj se bo pričel že letos. Geodeti sami pa bodo morali usposabljanje in vzdrževati svoj pomožni kader v strokovni kader. Če si bo vsak geodetski strokovnjak v eni sezoni vzgojil svojega pomočnika, da bo mnoga dela samostojno izvrševal, bo primanjkljaj mnogo manj občuten in lažje bodo zadostili naraščajočim potrebam po geodetskih delih.

Da bodo geodeti izvršili velike naloge še v tem letu, morajo iskati nove načine dela, uvesti medsebojno tekmovanje, postati morajo novatorji in racionalni.

lizadorji. Racionalizacija dela pa zavisi od dobro postavljenega plana, ta pa od dobro postavljenih norm. Nove norme, ki so določene za večine geodetskih del, bodo dvigale uspehe geodetov in pomožnega osebja. — Geodeti na okrajih bodo prejeli od Geodetske uprave mesečne plane, ki jih bodo ti razbili na dnevne plane in kontrolirali, če so dnevni plan dosegli ali preseglji. — Delovne uspehe geodetov pa bo Geodetska uprava dvigala s stimulacijo: to je s plačilom po etorilnosti in nagradami.

## Okrajno lesno podjetje Klavže-Podmelec

Pred dvema mesecema so bile zgradbe bivše tovarne lesnih izdelkov in tovarne ledu tik ob postaji Podmelec še prazne. Danes se pa zopet kadri iz visokega tovarniškega dimnika. Tovarni avtomobili okrajnega avtopodjetja Tolmin prevažajo hlode in deske v tovarno in odvažajo lesne izdelke na stavbišča okrajnega podjetja, ki obnavlja stavbe in popravlja železnico Podbrdo—Sv. Lucija—Tolmin.

V prej zapuščenih prostorih so ponovno v teku novi stroji. Obnovljeni sta dve parilnici in pet sušilnic za les. V strojno-mizarskem oddelku so novi stroji: dve tračni žagi, ena cirkularna žaga, skobelni stroj, rezkalni stroj in še drugi stroji. Tovarna ima tudi svojo lastno mehanično delavnico z modernimi stroji za brušenje in električno varenje tračnih žag za brušenje orodja in stružnico.

V tovarni je sedaj zaposlenih 15 mizarjev, nekaj mizarskih vajencev in večje število drugih strokovnih in pomožnih delavcev. V kratkem bo zaposlenih 30 mizarjev in povečano tudi število po-

možnih delavcev.

Tovarna dela šele dober mesec. V enem oddelku izdelujejo o gradbeni les in gradbeno pohištvo, to so okna in vrata, v drugem oddelku pa pisarniško pohištvo in sicer pisalne mize, pisarniške omarje in risalne mize. Poskušajo tudi izdelovati risalne pripomočke, kakor ravnila in trikotnike. V načrtu imajo izdelovanje stolov in parketov.

V teh dneh bodo delavci in uslužbenici tovarne ustanovili svojo lastno sindikalno podružnico. Že pred tem so si organizirali svojo lastno menzo v prostorih tovarne, k čemer je uprava podjetja s polnim razumevanjem potreb znatno pripomogla s tem, da je stavila na razpolago prostore in sredstva.

Okrajni LO posveča vso pažnjo industrializaciji okraja, posebno v smeri izkoriščanja surovin tolminskega okraja. Vsa okrajna podjetja se mrzlično pripravljajo za tolminsko razstavo, ki bo trajala od 16. do vključno 24. avgusta. Na tej razstavi bo edelovalo lesno podjetje Klavže—Podmelec.

na splošno že končano, tako da bosta tovarni začeli obrtovati že v tem mesecu. Razen tega gradijo enake tovarne še v štirih krajih (Prijezdor, Banja Luka, Bijeljina in Goradz). V Brčkem so začeli graditi tovarno olja, ki bo prva v Bosni. V Bijeljini zidajo tovarno testenin. Do konca leta bosta povsem obnovljeni tovarni špirita v Kreki in Brčkem. Pripravljajo se na zgraditev še številnih tovarn in živileških obratov v večjih krajih.

Melioracija ob spodnji Neretvi. Dolina ob reki Neretvi, zlasti v spodnjem delu, je zelo močvirnata in ekoraj vsa eno samo leglo komarjev, raznašalcev malarije. Ljudstvo je dolga desetletja čakalo na začetek melioracijskih del in zdaj jih je dočakalo. S tem bo omogočena osušitev velikega močvirja. Pripravljajo se tudi na druga večja dela, ki se bodo kmalu začela.

317 raznih plovnih objektov, 4 potniške parnike in 12 remorkerjev so doslej dvignili iz vode. Podjetje za dviganje plovnih objektov ima velike zasluge za obnovo naše rečne plovbe. Ze leta 1945. je dvignilo iz vode 200 plovnih objektov, lani pa 106. Med njimi so bili trije potniški parniki in 12 remorkerjev. Letos je bila voda v rekah dolgo visoka, zato niso mogli začeti takoj delati kakor lani. Doslej so dvignili 27 objektov, med njimi en potniški parnik. Čaka jih še precej dela. Nameravajo dvigniti več remorkerjev in dva parnika.

Uspehi in naloge beogradske Ljudske fronte. Organizacije Ljudske fronte v Beogradu spadajo med najdelavnejše v državi. To je razvidno tudi iz akcij v letošnjem prvem polletju. Članstvo Ljudske fronte se tudi udeležuje množično prostovoljnega dela na številnih stavbišjih. V treh mesecih stavbne sezone je bilo ustanovljenih nad 350 delovnih brigad, ki so prispevale 887.000 prostovoljnih delovnih ur. Računa se, da znaša vrednost prostovoljnega dela na uro 10 dinarjev, medtem ko je znašala lani le 4 din.

Graditev centralne livarne v Zemunu. V dolžini 137 in širini 89 m gradijo prvo poslopje velikega tovarniškega kompleksa v Zemunu. Nastal bo velik kovinski kombinat raznih strok kovinske industrije. Zdjaj gradijo livarno.

## KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Regulacija Južne Morave. Ta reka je poplavljala vsako leto manjše ali večje površine rodovitne zemlje. Veliko škodo je zlasti delala v Vranju in okolici. Ni bilo leta, da bi Južna Morava in njeni pritoki ne poplavlili vsaj 2000 hektarjev rodovitne zemlje. V posameznih letih so bile poplave katastrofalne. Med petletko bo regulirana tudi Južna Morava. Delati so začeli že letos 2. marca. Članstvo Ljudske fronte je organizirano v številnih delovnih brigadah, ki bodo pomagale, da bo delo čimprej končano. Zdjaj dela nad 3000 ljudi.

Številne nove opekarne v Makedoniji. Ljudski odbori so ustanovili 23 manjših opekarn, kjer izdelujejo opeko ročno, žgejo jo pa v krožnih pečeh. Razen tega so ustanovili člani Ljudske fronte deset opekarn. Zdjaj tudi gradijo štiri večje opekarne, ki bodo opremljene s stroji. Opekarne so nujno potrebne tudi v Makedoniji, da se bo gradbena delavnost lahko čimbolj razvila ter da bodo izpolnjene naloge petletnega plana.

Velik razvoj živilske industrije v Bosni in Hercegovini. Investicije za živilsko industrijo med petletko v tej ljudski republici bodo znašale 915 milijonov dinarjev. Med prvimi večjimi poslojpi so začeli graditi tovarni za predelavo sadja in eočivja v Doboju in Mostarju. Delo je

## Zvišanje penzijskih cen

Zvezno ministrstvo za trgovino in prekrbno je v soglasju s predsednikom Gospodarskega sveta pri vladi FLRJ izdalo odredbo o dopolnitvi odredbe o cenah za oskrbo v državnih gostinskih podjetjih v zdraviliških, kopalskih in turističnih krajih v sezoni 1947. Ta odredba predvideva, da amejo posamezna gostinska podjetja z odobritvijo republiškega ministra za trgovino in prekrbno zvišati penzijske cene največ za 15%, če ta podjetja ne dosegaajo s finančnim planom predvidenih dohodkov, oz. če svojih izdatkov ne morejo kriti s predvidenimi dohodki. Na podlagi te odred-

be je Uprava za turizem in gostinstvo pri Ministrstvu za trgovino in prekrbno LRS predpisala, da se v veljavnostjo od 1. avgusta 1947. za okrog 15% zvišajo penzijske cene v naslednjih turističnih gostinskih in zdraviliško-gostinskih podjetjih: Grand hotel Toplice-Bled, Hotel Jezero-Bled, Hotel Jelovica-Bled, Hotel Zlatorog v Bohinju, Dom v Planici, Dom na Jezerskem, zdravilišče Rogaska Slatina, zdravilišče Radenska elatina, zdravilišče Dolenjske toplice, zdravilišče Dobrneke toplice, zdravilišče Cateške toplice in zdravilišče Šmarješke toplice.

## Obsojeni organizatorji ilegalnih prehodov državne meje

Celje, 30. julija (Tanjug). Dne 25. julija je bila pred okrožnim sodiščem v Celju razprava proti skupini štirih obtožencev, ki so pomagali pobegniti v Avstrijo bivšemu celjskemu industrialeu Catru Ivanu st. in njegovi ženi Tereziji.

Avstriji od pobeglih reakcionarnih elementov.

Sodišče je obsodilo Vičujnika Valija na 18 let prisilnega dela z odvzemom prostosti, Topolovca Martina na šest let prisilnega dela z odvzemom prostosti in Rašiča Mileta na 2 in pol leta prisilnega dela z odvzemom prostosti. Catra Ivana ml. pa je oprostil, ker je bil za časa pobege svojih staršev še mladoleten in je svojo krivdo pred sodiščem odkrito priznal.

Glavni obtoženec Vičujnik Vali iz Sv. Jurija ob Pesnici je obrtoma spravljal čez mejo protiljudske elemente in pred ljudsko oblastjo pobegle osebe, ki so ga za to bogato nagrajevali. Vičujnik je svojo politično pripadnost pokazal že med vojno, ko se je na strani Nemcev boril proti narodno-osvobodilni vojski. Po njegovem lastnem priznanju je devetkrat ilegalno prekorachil državno mejo in prepeljal pet oseb. Bil je tudi v stalnih stikih s pobeglimi osebami in domačimi reakcionarji, ki so bili tako povezani med seboj.

## V Zagrebu je bila obsojena teroristična skupina, ki so jo v glavnem sestavljali fratri

Soobtoženi Topolovec Martin, bivši nameščenec KLO Sv. Jurij ob Pesnici, je pomagal izvesti pobeg Catra Iva tako, da ga je peljal pri Sv. Juriju ob Pesnici čez državno mejo v Avetrijo in pozneje služil za zvezo med pobeglim in njegovo družino.

Okrožno sodišče v Zagrebu je izreklo večeraj popoldne obsodbo nad člani teroristične špijnske skupine Ivana Matošiča, Obsojeni so na smrt z ustrelitvijo: Ivan Matošič, Salomon Ivica, fra. Serafim Rakič in fra. Mate Vodanovič. Fra. Petar Bukič je obsojen na odvzem svobode s prisilnim delom za dobo 7 let, fra. Visković Predrag na kazen odvzema svobode s prisilnim delom za dobo 15 let, fra. Sajič Miško na kazen odvzema svobode za dobo 12 let, Jolanda Bauer na kazen odvzema svobode za dobo 9 let, in fra. Petar Grabič - a kazen odvzema svobode s prisilnim delom za dobo 14 let.

Tudi tretji obtoženec Rašič Mile, trgoveki potnik iz Celja, je pomagal pri pobegu Catra Ivana, obtoženi Catra Ivo mlajši, sin pobeglega, pa je vedel za organizirano prestopanje meje in tega ni prijavil oblastem. S pomočjo Vičujnika je tudi sam enkrat prekorachil državno mejo in se sešal z očetom.

Preiskava je pokazala, da so prvi trije obtoženci, zlasti Vičujnik Ivo, zavestno podpirali Catra Iva st v njegovem delovanju proti obstoječji državni ureditvi in izvajanju direktiv, ki jih je prejemal v

RAZPRAVA PROTI NAGODETOVI ŠPIJONSKI ORGANIZACIJI

Obtoženi Hribar je na procesu izjavil, da so obtoženi špijoni hoteli s pomočjo inozemstva uvesti pri nas režim, kakršen je v Grčiji

V naslednjem objavljamo nadaljevanje zaslišanja obtoženca Hočevar Pavla, ki je kot prva bila zaslišana v torek po prečitaniu obtožnice:

Tožilec: Kaj mislite, obtožena Hočevar, kakšni so bili vaši podatki? Mi vemo, kaj je center DOS-a, kaj je Drčar. Vi ste z njim vzdrževali zveze. Pošiljali ste taka poročila, kot je želel. Vi ste dobili za to celo pohvalo. Kaj mislite, kakšna so potem takšna poročila? Ali so to špijonska poročila?

Hočevar: Seveda so, danes vem, da so.

Tožilec: Pošiljali ste poročila o vojski in o političnem položaju. Preko vas so šla vsa poročila. Prej ste to napačno povedali sodišču. Preko vas je šla vsa pošta v domovino in vsa pošta ven na center DOS-a. To je pokazala preiskava in to bodo potrdili tudi ostali obtoženci. Važno za nas je, da vemo, kakšna so ta poročila in da vi veste, da so to dejansko špijonska poročila.

Hočevar: Danes vidim, da so.

Tožilec: In so prav takšna, kakor jih je špijonska centrala v inozemstvu želela imeti. To je bil popolni odgovor na vprašanja te centrale.

Predsednik: Ali je obtoženi Kavčnik vedel za to zvezo preko Drčarja?

Hočevar: Seveda je vedel.

Predsednik: Ali je imel Kavčnik nalogo, da organizira kako mrežo?

Hočevar: Se je sam povezal Takrat, ko je bil na Jesenicah v službi, takrat je prinesel podatke. To so bila neka sporočila in ko je prišel z Jesenic, je rekel, da je z delavci težko kaj napraviti.

Povezava Nagodetovih špijonov z Dragoljubom Jovanovičem

Predsednik: Zakaj je potem Kavčnik potoval v Beograd?

Hočevar: Jaz sem zvedela za to šelo, ko se je vrnil iz Beograda. Rekel je, da je bil tam zaradi nekega svojega dokumenta. Prinesel je tudi neko brošuro Jovanoviča. Sirc je pripovedoval, da je bil v Zagrebu pri Šuteju in v Beogradu pri Jovanoviču.

Predsednik: No, kakšno stališče pa je

Špijonska skupina je sklenila enotnost Ljudske fronte razbijati tudi od znotraj

Tožilec: Povejte, zakaj ste vztrajali v organizaciji OF? Zato, da konstruktivno delate? Kakšen sklep je padel na seji pri soočtenem Nagodetu? Da imate zveze z organizacijo OF in s člani v organizaciji?

Hočevar: Mislite na to, da je treba iti v odbore in razbijati?

Tožilec: Da, da je treba iti v odbore in razbijati, da je treba iti na kvart, da je treba na kvartu s kritiziranjem razbijati in da je bolje imeti tri fašizme, kakor en kvart. To je vaš odnos do ljudske oblasti in ljudska oblast ima do takega človeka tudi svoj poseben odnos. — Skozi vašo roko je šlo več poročil, ki govorijo o Draži Mihailoviću po osvoboditvi. Vodetova piše v inozemstvo: »Draža je mrtev, ni ga več, nimamo vo-

Ljubljana, 30. julija.

Danes zjutraj se je pred Vrhovnim sodiščem nadaljevala razprava proti ob-

HRIBAR JE PRIZNAL, DA SO S SVOJIM ZLOČINSKIM DELOVANJEM HOTELI DOSEČI TUJO INTERVENCIJO

Preds.: »Obtoženi Hribar, ali priznate krivdo v smislu obtožnice? Ali se čutite krivega?«

Hribar: »Da, čutim se krivega.«

Preds.: »Prva točka obtožbe vam očitno članstvo pri ilegalni skupini, ki je zasledovala protidržavne cilje in imela zveze z inozemstvom. Ali je tako?«

Hribar: »To je bilo tako. Precej redno sem se udeleževal sestankov. Od jeseni 1945. leta in sem se tudi povezal s članom predstavnštva inozemstva ter poročal.«

Preds.: »Kaj pa se je na teh sestankih obravnavalo? Kakšne cilje je imela Nagodetova skupina?«

Hribar: »Cilji te skupine so bili predvsem, ustvariti omrežje, potom katerega bi dobivala skupina svoja poročila poleg tega pa je imela še ostale zveze tudi z inozemstvom, preko katerih bi poizkušala

Špijonska poročila o političnem stanju, gospodarstvu in naši vojski

Preds.: »In kaj ste sklepali, kam date ta poročila?«

Hribar: »Potem smo pač sklenili, da bomo poročila dajali zastopnikom inozemstva.«

Preds.: »Kako pa so drugi člani to delali?«

Hribar: »Drugi pa so tudi pisali članke in so se potem tisti članki objavljali v inozemstvu. Tako n. pr. tisto pismo na Herriota. Mislim, da je pri tej stvari sodeloval La Croix.«

Preds.: »Ampak drugače, kako je šla zveza? Je šlo po kurirju Petru kaj ven?«

Hribar: »Po kurirju Petru smo pošiljali pač poročila, ki so se tikala baze 101 v Avstriji.«

Preds.: »In kakšna so bila ta poročila?«

Hribar: »Ta poročila so bila v glavnem o stanju pri nas doma, politične in gospodarske vsebine.«

zavzel Sirc Ljubo? Ali je vedel za Drčarjevo pošto?«

Hočevar: Da.

Predsednik: Ali je vedel za kurirsko zvezo?«

Hočevar: Seveda je moral vedeti.

Predsednik: S kom je imel zveze?«

Hočevar: Imela sem vtis, da je imel zveze s Furlanom in konzulatom, ampak do kam je to segalo, pa ne vem. Napravil je vtis, da je bolj svetelki človek.

Predsednik: Kako ste pa kurirja vzdrževali?«

Hočevar: Kadar je prišel, sem mu postregla s kavo in polento, nato pa sem mu dala tudi kak denar.

Predsednik: Kam je šlo poročilo o slovenskem kongresu?«

Hočevar: To je šlo v Belgijo, namreč Drčarju s pripombo, da naj ga pošlje na ta in ta naslov.

Predsednik: Na kakšen naslov?«

Hočevar: Naslova se ne spominjam, saj se je to na preiskavi ugotovilo. To je neka Slovenka, ki je v Belgiji poročena in ki je prišla jeseni sem. Dogovorili smo se, da bo ona pisala v kak list, morda tudi za radio. Nagode je rekel, naj bi stopila v zvezo s tistim, ki je govoril v londonskem radiu — z Zlatoperom.

Tožilec: Zakaj niste sami govorili?«

Hočevar: Zato, ker nisem v nobeni stvari smatrala, da smem govoriti.

Tožilec: Koga pa ste smatrali, da je smel govoriti?«

Hočevar: Nagodeta in Vodetova.

Tožilec: Zato ste torej povežali Nagodeta in Vodetovo z Belgijko?«

Hočevar: Da.

Tožilec: Kaj pa je bilo govorjeno na tem sestanku?«

Hočevar: Da ji bomo preko Drčarja poslali kako snov, da jo bo lahko porabila za propagando. Jaz sem ji poslala slovenski kongres za propagando.

Predsednik: Ali se je govorilo na vaših sestankih o obveščevalni mreži?«

Hočevar: Ki smo jo ustvarjali, pa ne ustvarili.

Predsednik: Se smatrate, da ste članica te mreže in da ste vršili obveščevalno službo?«

Hočevar: Po tem, kakor sem sedaj spoznala, sem jo vršila.

ditelja. Ali stojite na tistih pozicijah, kakor ste stali v času okupacije? Na pozicijah narodnega izdajstva. Ko ste gestapovskega špijona Vauhnika predlagali izdajalski londonski vladi, da ga postavi za komandanta Mihailovičevih band v Sloveniji.

Predsednik: Ali ste pošiljali ta pisma naprej?«

Hočevar: Seveda sem.

Tožilec: Vi ste bili cenzor. Špijoni se ne konstituirajo, da bi imeli vsak svojo funkcijo. Oni tudi ne prirejajo sestankov, marveč vzdržujejo samo stike: Vi ste bili določeni, da ste vršili zvezo. Bili ste javka, preko katere je šlo vse naprej v inozemstvo. Ali je tako?«

Hočevar: Da, res je, in to je bilo napačno.

toženemu Nagodetu Črtomiru in soočtenem. Sodišče je začelo zasliševati obtoženega Hribarja Zorana.

HRIBAR JE PRIZNAL, DA SO S SVOJIM ZLOČINSKIM DELOVANJEM HOTELI DOSEČI TUJO INTERVENCIJO

la vplivati tudi na inozemstvo v tem smislu, da bi morda inozemstvo s svojim nastopom, diplomatskim pritiskom, gospodarskim in tudi vojaškim pritiskom...

Preds.: »Ali so posamezni člani na teh sestankih dajali kaka poročila, ko ste prišli skupaj?«

Hribar: »Ko smo prišli skupaj, je vsak poročal iz svojega področja. Na primer ing. Kaučnik je imel mnoge prilike obiskovati različne obrate in je imel vpogled v delo po teh obratih in je tudi v tem smislu poročal.«

Preds.: »Kakšen sektor ste vi imeli?«

Hribar: »Jaz sem imel v glavnem nalogo ustvariti po možnosti omrežje v domovini, torej v glavnem v Sloveniji.«

Preds.: »Ste kar skupaj obravnavali ta vprašanja?«

Hribar: »Da, ta vprašanja smo obravnavali skupaj.«

Preds.: »Kaj pa poročila o vojski?«

Obt.: »O vojski je bilo na primer, če so se vršili kakšni transporti in slično.«

Preds.: »O razmestitvah edinic?«

Obt.: »Razmestitve, moč in oborožitve edinic ni bila dovolj znana. Za to stvar nismo imeli ljudi, ki bi o teh stvarih poročali. Zato tudi nismo bili v stanju, da bi o tem poročali. Kolikor se je pa vedelo, se je pa poročalo.«

Preds.: »Peter je dvakrat prišel k vam ali večkrat? Ali je vaša žena za to vedela?«

Hribar: »Ona je ravno rekla, naj pride par ur kasneje. Torej je ona vedela, da je bil to kurir in da je šlo za ilegalno organizacijo.«

Preds.: »Ali ste, obtoženi Hribar, pristali na sodelovanje v ilegalni organizaciji?«

Hribar: »V principu sem pristal.«

Preds.: »Kaj pa Nagodetova skupina?«

Hribar: »So se strinjali.«

Preds.: »Se je kaj govorilo o centru DOS-a?«

Obt.: »Se je govorilo, in sicer zelo. Pošto, ki je prišla iz Avstrije, da se priložimo njim in jim damo podatke, kakršne žele, smo razdelili na posamezne dele, ki so pričeli cirkulirati...«

Preds.: »Je vsak preštudiral?«

Hribar: »Mislim, da jo je vsak preštudiral.«

Preds.: »Kakšno stališče pa je skupina zavzela z ozirom na pošto?«

Hribar: »V principu se je strinjala s tem predlogom.«

Preds.: »So bili člani Nagodetove skupine v principu tudi za vojaško akcijo?«

Hribar: »V principu da. Mislili smo seveda, da stvar ni tako enostavna, kot si jo predstavljajo na Koroskem in da bi taka akcija uspela samo, če bi bila podprta s strani inozemstva.«

Preds.: »Obtoženec Hribar, ali ste vi vedeli, da Drčar zbira na Koroskem razne sovražne emigrante FLRJ?«

Hribar: »To sem vedel, to sem jasno iz pisma povzel.«

Preko Furlana je bila vzpostavljena zveza s članom tujega predstavnštva

Preds.: »Ali ste vi vzpostavili zvezo z nekim članom predstavnštva inozemske države v Ljubljani?«

Obt.: »To sem storil. Prosil sem za

»PRI NAS BI MORAL NASTOPITI REŽIM V SMISLU GRŠKEGA«

Tožilec: »Vi ste iskali nekega, ki je pobegnil iz zaporov?«

Hribar: »Da, da, Engelmana.«

Tožilec: »Kaj pomeni za vas, da neko pobegne, da pokaže, da nasprotuje naši ureditvi države? Ali je to priporočilo nekega človeka, da ga lahko rabite za najvažnejše posle? To ste vi izjavili.«

Hribar: »Da.«

Tožilec: »Kaj je smatral soočten Nagode kot pogoj za uveljavljanje naših nacionalnih zahtev v pogledu naših meja?«

Hribar: »Smatral je, če hočemo ta ozemlja dobiti, da bi bilo potrebno, da bi bile pri nas popolnoma druge razmere.«

Tožilec: »Ali naj ostane ta režim?«

Hribar: »Ne, bi se moral spremeniti.«

Tožilec: »Vi ste govorili, ne da se spremeni, ampak da se odstrani. Nagode je hotel torej odstranitev režima. Kakršen režim naj bi po vašem nastopil, da bi dobili Trst in Korosko?«

Obt. Hribar: »Da bi dobili to ozemlje, bi moral pri nas nastopiti režim v smislu grškega. (Smeh in protest v dvorani.)«

Tož.: »Mi bi s tem izgubili vso Jugoslavijo Ničesar ne bi dobili, vse bi izgubili. To ste vi hoteli? Vi ste smatrali, da je nemogoče začeti oboroženo akcijo, formiranje odredov itd. Ali ste slišali o kakem pojavu oboroženih band v Sloveniji?«

Nagode je dal Hočevarju navodila za vohunsko mrežo, v katero sta bila vključena tudi Jovanovič in Jančikovič

Tož.: »Vi ste od vsega začetka vršili špijonsko delovanje.«

Obt.: »Da, to priznam.«

Preds.: »Obtoženi Hribar, v drugi točki ste obtoženi, da ste organizirali mrežo v Sloveniji in Jugoslaviji in se povezovali. Ali je bilo tako?«

Obt.: »Da, to je bilo.«

Preds.: »Ali ste vi napravili neko kar-

posredovanje profesorja Furlana.«

Preds.: »Ali ste vi to storili v imenu Nagodetove skupine? Se je ta skupina s tem strinjala?«

Obt. Hribar: »Da, Nagodetova skupina se je strinjala. Jaz sam sem stavil predlog na nekem sestanku.«

Preds.: »Ali se je potem Nagodetova skupina posluževala te zveze?«

Hribar: »Te zveze se je posluževala.«

Preds.: »Ali ste iskali zveze za to mrežo in zaupnike v Celju?«

Hribar: »V Celju sem nameraval iskati mrežo. V Kamniku sem tudi poskušal, vendar nisem dobil dotičnega, po katerem sem izpraševal, doma. V Borovnici sem dobil člana, ki je v tem oziru pridno sodeloval in potem prihajal stalno k meni na dom. To je bil neki Turšič, menda Anton.«

Preds.: »Vi ste ta poročila dajali naprej. Zdelo se se mi namreč prenežrela.«

Preds.: »Kakšne zveze je imela Nagodetova skupina z Beogradom in Zagrebom?«

Hribar: »Z Zagrebom in Beogradom sta imela zveze predvsem ing. Kavčnik in pa Ljubo Sirc. Ing. Kavčnik je večkrat potoval v Beograd, kakor je meni znano štirikrat v teku leta 1946.«

Preds.: »H komu pa je potoval?«

Hribar: »V Beogradu so iskali stike z Dragoljubom Jovanovičem in v Zagrebu z Jančikovičem. Dalje tudi ing. Kavčnik imel namen na enem potovanju obiskati tuje poslanstvo v Beogradu.«

Tož.: »To se je čulo, deloma na Štajerskem.«

Tož.: »Kako ste gledali na delovanje te bande?«

Obt.: »V glavnem »Matjaževa vojska« in vse to, kar je s tem v zvezi, sem jaz smatral, da je to pravilno, da se v red vrši.«

Tož.: »To zadostuje. — Se druga stvar: Vi ste imeli zvezo v inozemstvu na Drčarja.«

Tožilec Avbelj: »Kakšno funkcijo ima Drčar?«

Hribar: »Vodi obveščevalno službo na centru 101.«

Tožilec: »Komu služi ta obveščevalni center? Ali poznate ime Glušič?«

Hribar: »Vem, da je bil Drčar povezan z Glušičem in z njegovimi sodelavci. Očitno je bilo, da je Glušič povezan tudi z agenti tujih sil.«

Pom. tož.: »Kaj je rekla soočtenka Hočevarjeva o ilegalni poti za odstranitev režima?«

Hribar: »Ona se je strinjala.«

Zalik: Ne samo strinjala, ampak rekla o žrtvah, kot ste izjavili na zaslišanju, da se ji zdi ta pot zelo nevarna, da pa misli, da je pri taki stvari tudi riziko umesten, človeške žrtve pa je treba vzeti nase, kadar gre za take stvari.«

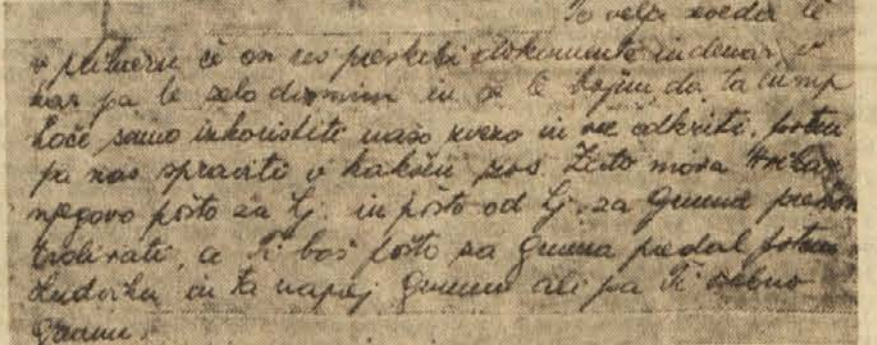
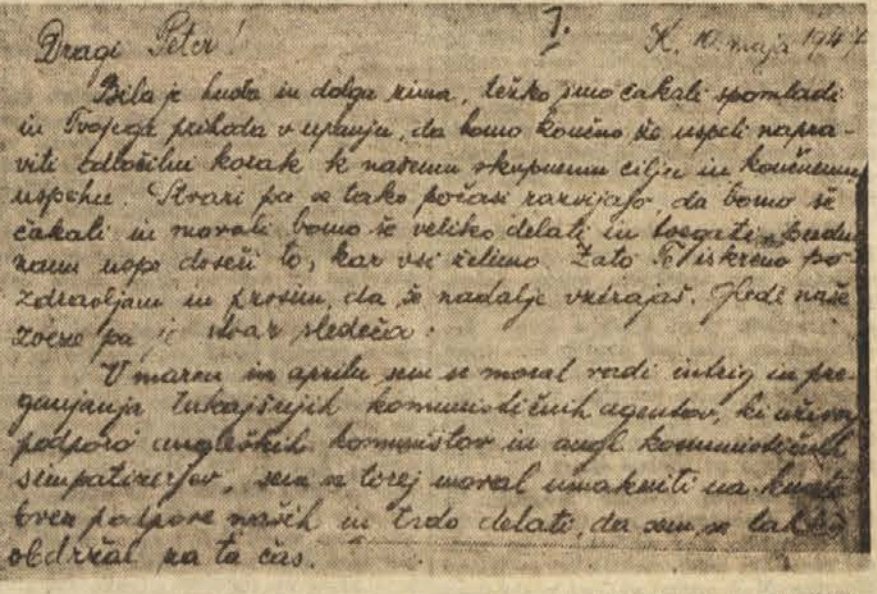
Preds.: »Ali smatrate, da je to vohunška pot, če pošiljate poročila v inozemstvo?«

Hribar: »Tó vsekakor.«

to krajev, mest in okrajev?«

Obt.: »Takšno karto sem dobil od inženirja Nagodeta, da se obveščevalno omrežje primerno organizira in postavijo zaupniki v dotičnih krajih, da bi se taka mreža sistematično razpletla.«

Preds.: »Ali je bilo na sestanku skupine tudi sklenjeno, da se raztegne ta mreža na Beograd in Zagreb?«



Začetek in odlomek iz pisma vojnega zločinca Drčarja ilegalnemu kurirju Nagodetove vohunske organizacije Petru. Pismo je kurir Peter izročil obtoženemu Zoranu Hribarju in je bilo pri njem tudi najdeno.

Obt.: »Rečeno je bilo, da bi to stvar tudi nadalje organizirali po ljudeh, ki so tam. Kot rečeno, v Beogradu sta bila Dragoljub Jovanovič in Milan Grol, v Zagrebu pa Jančikovič.«

Preds.: »Kaj se je govorilo?«

Obt.: »Odposlanci naše skupine, ki so šli v Zagreb in Beograd, so govorili z njimi. V principu so se razgovarjali tudi o tej mreži, saj so bili tam informirani, kaj tu delamo.«

Preds.: »Pod 3. točko ste obtoženi, da ste pomagali pri spravljanju ljudi čez mejo. To ste v zvezi Engelmana poskušali storiti.«

Hribar: »Da.«

Preds.: »Kaj je Nagodetova skupina predvidevala za primerno, če bi enemu ali drugemu članu pretla aretacija, ali je imela kaj predvidenega za ta primer?«

Obt.: »Za ta primer so se hoteli posamezni člani zavarovati s tem, da pobegnejo.«

S »primernimi poročili« so skušali izzvati oboroženo intervencijo

Preds.: »Točka 4. obtožbe vas obtožuje, da je Nagodetova skupina delovala na zunanjo oboroženo intervencijo, gospodarsko vojno in na vmešavanje tujih sil v naše notranje zadeve. Ali se čutite krivega v tem smislu?«

Hribar: »V tem smislu se čutim krivega, ker sem vedel za to.«

Preds.: »Na kakšen način pa je Nagodetova skupina skušala te cilje doseči?«

Hribar: »S primernimi poročili.«

Preds.: »Ali je Nagodetova skupina iskala pomoči od zunaj?«

Hribar: »To vsekakor preko svojih zvez s člani predstavnstev tujih držav.«

Tožilec: »Te zveze ste vzdrževali iz dveh razlogov, prvič za pošiljanje špijonskih poročil in drugič za pošiljanje take vrste poročil, ki merijo na to, da naj bi se tuje države vmešale v naše notranje zadeve. Nas zanima, kako ste prišli v stik s članom predstavnštva tuje države?«

Hribar: »To sem že omenil. Prosil sem za to posredovanje prof. Furlana in mu rekel, da želim vzpostaviti stike, ter ga prosil, da bi me tam aviziral, kdo da sem, tako da se potem lahko javim.«

Tožilec: »Ali je vedel, v kakšne svrhe želite sestanek?«

Hribar: »V glavnem je vedel.«

Tož.: »Vi ste pri zaslišanju izpovedali, da je Furlan pričel vas, če ne vsega vašega pisma prečital, pa pismo preletel.«

Obt.: »Da.«

Tož.: »On je pismo odprl, ga preletel z očmi, na hitro prebral, odstrigel metopodpis? Zakaj?«

Obt.: »To pa zaradi varnosti, tako vsaj sem jaz razumel.«

Tož.: »Ali je član tujega predstavnštva vedel, kdo pošilja to pismo?«

Obt.: »Vedel, vedel.«

Tož.: »Kdo mu je povedal?«

Obt.: »Ni mu mogel drugi povedati kakor Furlan. Mene bi sicer ne poznal, ko sem prišel.«

Tož.: »Kako vi ocenjujete to pismo, kakšna je vsebina tega pisma?«

Obt.: »Vsebinska je nedopustna v smislu »obstoječih zakonov.«

Tož.: »Mi ugotavljamo, da je špijonska.«

Hribar: »Da, je to špijonsko poročilo.«

Tožilec: »Kaj ste pa vse poročali članu predstavnštva tuje države? To je samo eno vaših poročil, to je vaša vizitka, to je vaša prijava. Ali je bil kdaj prisoten soočten Furlan?«

Hribar: »Enkrat je bil.«

Tožilec: »Zakaj pa vas je soočten Furlan z njim seznanil?«

Hribar: »Da bi imel to zvezo, da bi lahko poročal.«

Tož. (čita): »Mi je dal profesor Hribar nalogo, da vzamem dva do tri ljudi, katerim lahko zaupam in pojasnim vse tako, kakor je on meni pisal, da pripravijo krov za prenočišča vojakov

# Obtoženi Kumelj Metod priznava, da je o svojem delu poročal soobtoženemu Nagodetu

Po kratkem odmoru je sodišče začelo zasliševati obtožena Kumlja.

Preds.: »Obtoženi Metod Kumelj, pristopite k sodišču! Ali priznate svojo krivdo?»

Obt.: »Po obtožnici ne.«  
Preds.: »Torej ne priznate krivde? V koliko priznate krivdo?»

Obt.: »Sestankov pri inž. Nagodetu se nisem udeleževal.«

Preds.: »Ali niste bili na enem sestanku?»

Obt.: »Pač, bil sem na enem sestanku, in to pri Hočevar Pavli. Na tistem sestanku, na katerega sem bil povabljen od profesorja Hribarja, je bilo govora o Koroski.«

Preds.: »Kaj ste govorili na tem sestanku?»

Obt.: »Na tem sestanku? ... Pozneje je prišel inž. Crtomir Nagode, in sicer z veliko zamudo. Imel je kratek referat in je povedal, da se je nekoliko zamudil zaradi tega, ker je bil na znanstvenem inštitutu neki tuj novinar. On ga je tudi opisal, kakšen je bil.«

Preds.: »Ali ste vedeli za kurirsko zvezo s Korosko?»

Obt.: »Jaz vem samo to, kar je povedala Vodetova.«

Preds.: »Kaj je povedala Vodetova?»

Kumelj: »Vodetova je povedala nekako tole: »Veš, Metod, naši begunci na Koroskem želijo zvezo z domovino.« Nato sem jaz odgovoril, da obstajajo pota, železnice, mostovi, pa naj se vrnejo. Ona mi je nato še tistil večer pokazala dve pismi.«

Preds.: »Torej ste vedeli za kurirsko zvezo?»

Obt.: »Taktar sem zvedel.«

Preds.: »Ali je Vodetova rekla, kdo je poslal to pismo, ki ste ga čitali?»

Obt.: »Ne, tega ni rekla. Prečital sem ga in ona ga je spravila. Naslova se ne spominjam, vsebine se spominjam, ker sem bral prvi članek.«

Preds.: »Ali ni bilo to »pismo dahavskega tovariša«?»

Kumelj: »Sedaj vidim iz tega pisma, da je bilo to pismo »dahavski tovariš.«

Preds.: »Zakaj je pokazala to pismo vam? S kakšnim namenom? Ali ni Glušič tega pisma »dahavski tovariš« pisal vam?»

Kumelj: »Ne, to pismo ni bilo pisano zame, ampak je moglo biti pisano samo za Angelo Vodetovo.«

Preds.: »Dobro. Ali priznate, da ste bili član vohunske skupine? Kakšne obveščevalne podatke ste dali Nagodetu?»

Kumelj: »Inž. Nagodetu sem dal samo tisto pismo, ki mi ga je izročila Angela Vodetova. To pismo vam je znano.«

Preds.: »Ali ste vi prejeli od Vodetove še kakšno tiskovino? Ste prejeli pamflet o Titu?»

Preds.: »Ste ga prečitali?»

Kumelj: »Seveda, drugače ga ne bi poznal.«

Preds.: »Vam je Nagode povedal, kakšne cilje zasleduje?»

Kumelj: »Ne, nikdar.«

## Kumelj se je predstavljaj kot delegat D. Mihailoviča pri »Stari pravdi«

Preds.: »Kako je bilo z vašim zadržanjem med okupacijo? Obtožnica, točka 7, govori o tem, da ste že takrat sodelovali s »Staro pravdo«, vzdrževali zvezo s špijonom Vauhnikom in Dražo Mihailovičem. Kakšno linijo je zavzemala »Stara pravda«, ali je sodelovala z Mihailovičev skupino?»

Kumelj: »V kolikor so posamezni člani bili vključeni v Mihailovičev vojsko, so se vključili sami. Obvezno seveda to ni bilo.«

Preds.: »Ali je imela »Stara pravda« zvezo s Mihailovičem?»

Kumelj: »Te zveze je vodil inž. Crtomir Nagode.«

Preds.: »Ali je imela »Stara pravda« kakšne tajne radio-postaje?»

Kumelj: »Svoj čas sta bili dve. Ena je bila sestavljena takoj v letu 1941.«

Preds.: »Kakšno funkcijo ste imeli v okviru »Stare pravde«? Ali ste imeli propagandni referat?»

Kumelj: »Ta funkcija je bila formalnega značaja.«

Preds.: »Ali ste bili vi potem zastopnik »Stare pravde« v Napredni delovni skupnosti?»

Obt. Kumelj: »Da.«

Preds.: »Ste se udeleževali sestankov?»

Obt.: »Sej? Seveda!«

Tož.: »Prečital bom iz zapisnika poročilo, ki ga je obtoženi Kumelj dal na seji »Stare pravde« v tem pogledu. Obtoženi Nagode piše v svojih zapisnikih 27. februarja, stran 137.: Mukič (to je Kumljevo ilegalno ime) poroča, da je vzbudilo zavist njegovo poročilo, da je delegat Draže pri »Stari pravdi.«

Preds.: »Ali je bilo tako?»

Obt.: »Teh stvari se ne spominjam, ker so že zelo stare. Toliko se spominjam, in to sem tudi podpisal, da sem nekdo na seji. Napredne delovne skupnosti čital kratko pismo. To bo verjetno tisto pismo, ki ga je omenil javni tožilec. Nekako tako so besede padle, kot je tu naznačeno.«

Tožilec: »Vi govorite, da niste vedeli za skrivališča, oziroma da jih niste organizirali. Ali ste komu od članov vaše organizacije govorili o skrivališčih in mu kazali mesto, kje je skrivališče?»

Kumelj: »Mislim, da ne.«

Tožilec: »Soobtožena Vodetova trdi, da ste ji ob neki priložnosti, ko ste se vračali s sprehoda proti Ljubljani, pokazali hišo in izjavili: v tej hiši je bunker - skrivališče, ki ga bomo uporabili, če bo to potrebno. Dalje prvi soobtožena Vodetova na strani 41 svojega zaslišanja. Oddala sem zavoj pošte Kumelju Metodu z naročilom, da jo odda Nagodetu ali pa Hribarju.«

Obt. Kumelj: »To je tisto, kar sem poprej povedal.«

Tož.: »Ste tisto pošto predali vso Nagodetu?»

Obt. Kumelj: »Da.«

Tožilec: »Kakšne podatke ste vi dali soobtoženemu Vodetovi?»

Kumelj: »Ne vem, da bi dajal. Midva sva se razgovarjala samo osebne stvari, to, kar nas je najbolj tiščalo.«

Tož.: »Katere osebne stvari, ki so vas najbolj tiščale, ste pripovedovali Vodetovi?»

Kumelj: »Midva sva v zadnjem času veliko strokovno delala, ona je imela obširne referate in jaz ne vem, kaj naj bi z njo govoril, da bi bilo tako velike važnosti, da bi si zapomnil.«

## Kot zanesljivemu človeku je gestapo obtoženemu Kumelju dovolila vstop v zapore

Tož.: »Kako pa ste v času okupacije potovali po inozemstvu?»

Kumelj: »Med okupacijo sem bil v Italiji, in sicer od 15. decembra 1943 do 31. januarja 1944, z nalogo Rdečega križa da obiskujem taborišča in rešujem iz zaporov naše internirance.«

Tož.: »Da rešujete po pooblastilu Rdečega križa? Ali ste imeli potrdilo za to?»



Pred poslopjem sodišča, kjer so nameščeni zvočniki, ljudstvo pazljivo spremlja potek razprave.

Kumelj: »Seveda, drugače ne bi mogel delati.«

Tožilec: »Bomo prečitali to vaše pooblastilo.« (Ga prečita.)

Tožilec: »Hotel bi še prečitati izjavo obsojenega Vogta, podano 28. VI. 1947. (Nadaljuje.) Delo Rdečega križa mi je znano iz mojega delovanja pod komando Sipe in SD na Gorenjskem in Sp. Stajerskem. Rdeči križ je užival vso podporo Sipe predvsem zaradi tega, ker so bile osebe, ki so sodelovale z Rdečim križem, zanesljive. Tako so bile po okupaciji v Sloveniji postavljene za funkcionarje RK kamor take osebe, ki so bile vedno kontrolirane po oddelkih SD, Gestapa kakor tudi po izpostavah Gestapa in SD. Spominjam se, da so bila izdana po kapitulaciji Italije taka priporočila tudi od SD v Veroni, ki je bil pristojen za vso Italijo. Slučajno sem videl izkaznico isteга urada iz Verone izdano pooblaščenцу Rdečega križa Metodu Kumlju. Ta izkaznica je bila podpisana od nekega Klinghammerja. — Kaj pa pravite na izjavo Vogta ki sem jo pravkar prečital, in o tem, kdo je mogel dobiti tako dalekosežno pooblastilo?»

Obt.: »V Italijo me je poslal Rdeči križ sam.«

Tož.: »To za nas ni važno, važno za nas je, kdo je lahko dobil tako pooblastilo, da v taboriščih izpušča ljudi v času, ko je vladal tam red, kakršnega je ustvarila Gestapo. Mi vemo še več, vemo, da ste iz tistih taborišč, kjer so bili internirani naši borci, borci narodno-osvobodilne vojske, hitro odšli in niste nikogar

izpustili. Le v tistih taboriščih, kjer so bili ljudje, ki so bili vam všeč, ste uporabili to pooblastilo.«

Obt.: »Ni bilo...«

Tož.: »Predlagam razširjenje obtožnice zoper obtožena Metoda Kumlja v skladu z obtožilnim gradivom, in sicer na sodelovanje z nemško policijo v času okupacije.«

## Ljubo Sirc je skrbel za ilegalno zvezo s Švico

Preds.: »Kako ste vzpostavili ilegalno zvezo s Švico?»

Kumelj: »V Švico je šel Sirc.«

Preds.: »Ga je »Stara pravda« poslala? Zakaj pa je šel tja s šiframi?»

Kumelj: »Najbrže zaradi dopisovanja.«

Preds.: »Vi ste vedeli, da gre za špijonaške zadeve, ker ste sami opozorjali Vodetovo.«

Obt.: »Jaz imam tu velik greh in ta greh se imenuje Angela Vode, in svoj prijateljski odnos, tovariško-prijateljski odnos brez vsakih primesi. Jaz sem predpostavljaj osebno prijateljski odnos državljskim dolžnostim. Sam nisem delal.«

Tož.: »Če vi niste delali, zakaj niste prinesli tiste velike pošiljke? Itako so jo imenovali člani vohunske skupine orga-

Obt.: »Ona je bila pri ministretvu za narodno zdravje.«

Tož.: »Naslednji?»

Obt.: »Naslednji je bil Zorko iz Smartete.«

Tož.: »Naslednji?»

Obt.: »Po daljšem premišljevanju: Morda Alojzij Pavlin.«

Tož.: »Pavlin, kdo še?»

Obt.: »Zoran Rajič.«

Tož.: »Rajič.«

Obt.: »Potem...«

Tož.: »Poznate Bernika Antona, Martinca Ivana?»

Obt.: »Da.«

Tož.: »Ali ste vi svojim zaupnikom dejali, da lahko odkrito govorijo, kar ste jim naročili, ali ste jim zabičavali absolutno tajnost? Kaj ste vi povedali Ogrin Mariji? Ste ji naročili, da je to tajna stvar?»

Stare: »Teža se ne spominjam zaradi tega, ker sem bil pod sugestijo inženirja Skrlaka.«

Tož.: »Torej, komu ste vi od teh evonjih ljudi naročili, da mora v strogi konspiraciji obdržati to, da lahko naprej razprede svojo obveščevalno mrežo itd. Komu ste vi to govorili? Kdo od vaših zaupnikov je še imel naprej razpredeno svojo mrežo?»

Stare: »Morda Zoran Raič.«

Tož.: »Kakšno nalogo vam je dal obtoženi Nagode?»

Stare: »Nalogo, da zbiram podatke o dogajanjih, o nerednostih itd.«

Tož.: »Komu ste pošiljali ta poročila?»

Stare: »Tov. Hribarju.«

Tož.: »Kakšno pa je bilo dajanje poročil? To je bilo točno domenjeno?»

Stare: »Da, točno domenjeno.«

Tož.: »Ujetno ali, po listkih?»

Stare: »Da.«

Tož.: »Kaj smatrate, kakšen podatek je to, če poročate o stanju gradnje hidrocentrale v Mostah pri Žirovnici. Ali je to politična zadeva?»

Stare: »To je gospodarska zadeva.«

Tož.: »Da, to je gospodarska zadeva, to je špijonaška zadeva. Špijonirati za podatki, zbirati podatke in pošiljati podatke naprej, to pri nas imenujemo špijonažo.«

Pom. tož.: »Obtoženi Stare, kje ste bili vi zaposleni?»

Obt.: »Jaz sem bil zaposlen... po osvoboditvi sem bil kakih deset dni v ministretvu za narodno zdravje, nato sem bil stavljen na razpoložnje.«

Pom. tož.: »Nazadnje ste bili pri geodetski upravi?»

Obt.: »Ne, pri podjetju za elektrifikacijo.«

Pom. tož.: »Kakšne posle ste vršili tam?»

Obt.: »Posle šefa geodetskega biroja.«

Pom. tož.: »Kako ste vršili te posle, kakšen je bil vaš delokrog?»

Obt.: »Moj delokrog je bil pač ogromen.«

Pom. tož.: »Ogromen? Kako ste ga vršili?»

Obt.: »Jaz? Vestno.«

Pom. tož.: »Geodetska uprava pa pravi malo drugače. In Kontrolna komisija tudi. Prečital vam bom, kako ste vi zanašali svoj špijonažni in razdiralni duh med ostale uslužbence, kako ste tam vršili dejansko sabotažo.« Čita: »Zaradi velike brezvestnosti je šlo v izgubo najmanj 5000 delovnih ur geodetrov in 2500 delovnih ur figurantov, ki bi se lahko drugod koristno uporabili. Krivdo za to nosi Bogdan Stare, ki je brezvestno razmeščal moči samo zato, da bi dobil pod svoj vpliv čim večje število kadra, kateremu je na eni strani osigurval velike dohodke, na drugi strani pa opustil vsak nadzor nad delovnim časom. On si je nadzorstvo izrecno pridržal za sebe.«

Razprava je bila prekinjena od 13. uri in se bo nadaljevala v četrtek zjutraj ob 7. uri.

## MLADINSKA PROGA

### PRAVILNIK ZA PROGLASITEV UDARNIKOV NA MLADINSKI PROGI

Z odlokom ministra za delo zvezne vlade velja pravilnik za proglašanje udarnikov na mladinski progi tudi pri graditvah gozdnih cest in drugih komunikacij.

Za velike mladinske delovne akcije veljajo graditve pristojnih gozdnih cest in komunikacij za vozni, avtomobilski in ozkotirni železniški promet. V LR Sloveniji spadajo med nje naslednje graditve: Rudno-Rastavska, Podpreška, Lukanja-Jurgovo, Podvelka-Rdeči breg, Červanovoj-Kraguljev vrh, Razpotje-Suhi travnik in Rázširitev ceste Duple in Ravne.

komunikacij za vozni, avtomobilski in ozkotirni železniški promet. V LR Sloveniji spadajo med nje naslednje graditve: Rudno-Rastavska, Podpreška, Lukanja-Jurgovo, Podvelka-Rdeči breg, Červanovoj-Kraguljev vrh, Razpotje-Suhi travnik in Rázširitev ceste Duple in Ravne.

### Češke mladinske brigade odptovale v Jugoslavijo, Albanijo in Bolgarijo

Praga, 30. julija. Dopisnik Tanjuga poroča: Prostovoljne brigade češke mladine so v nedeljo popoldne odptovale iz Prage v Jugoslavijo, Albanijo in Bolgarijo. Mladince so na postajo spremljali zastopniki zveze češke mladine, ministretva za informacije in ministretva za socialno skrbstvo ter jugoslovanski mladinci, ki so sedaj v Pragi.

dince so na postajo spremljali zastopniki zveze češke mladine, ministretva za informacije in ministretva za socialno skrbstvo ter jugoslovanski mladinci, ki so sedaj v Pragi.

### Zemeljska dela pri pionirski progi v Košutnjaku končana

Nedavno so začeli graditi pionirsko progo v Košutnjaku pri Beogradu. Zdjaj so zemeljska dela že končana. Mladinske brigade so šteje 1300 mladincev, ki so skupno v 13.562 delovnih dneh izkopal 10.602 m<sup>3</sup> prsti ter izkopal in prepeljali 11.895 m<sup>3</sup> zemlje, ki so je nabili v nasip 10.068 m<sup>3</sup>.

Ob priložnosti končanih zemeljskih del je bilo v dvorani pionirskega doma v Košutnjaku zborovanje. Najboljšim brigadom je bilo izkazano priznanje. Najboljše uspehe je dosegla 4. četa. Kot druga brigada je bila pohvaljena beogradska »Bogdan Belasvič«.

Po končanih delih v Košutnjaku sta odšli dve brigadi graditi tovarno orodnih strojev v Železnik pri Beogradu.

## KRATKE GOSPODARSKE VESTI

V Tetovu v Makedoniji bodo letos začeli graditi tekstilno tovarno. To bo druga največja tekstilna tovarna v LR Makedoniji. Uporabljala bo domače surovine, ker je Tetovo v središču izrazite živinorejske pokrajine, kjer gojijo mnogo ovac.

treba po organizaciji pilotazne službe na našem morju. Na mnogih krajih je bilo morje kar posejano z minami, da je bila obalna plovba zelo otežkočena. Tudi zdaj morajo ladje pluti po določenih plovnih progah, ki so očiščene min. To je eden najpomembnejših razlogov za uvedbo pilotazne službe. V ta namen potrebujejo na poseben način opremljene ladje. Prvo takšnih ladij so že zgradili v lošinjski ladjedelnici.

200 vagonov semenskega žita je pridelalo eno samo posestvo. V Cokli je državno kmetijsko posestvo, ki spada med največja v državi. Obsega več tisočev oravov rodovitne zemlje. Pridelujejo po večini izbrane vrste žita. Letos so pridelali 200 vagonov semenskega žita.

Letošnja stavbna delavnost na Kosovem in Metohiji. Investicije znašajo 160 milijonov din. V Pristini gradijo moderno poslopje Državnega zavoda za socialno zavarovanje. Dobro napreduje delo pri graditvi nove velike opekarnice. To delo bo končano prihodnje leto. Nadalje gradijo velik desetnadestropni silos. Pristina bo dobila tudi srednjo kmetijsko šolo z internatom. Med drugimi deli v tem kraju je treba omeniti še graditev veterinarskega zavoda in stanovanjskih hiš. V drugih krajih gradijo poslopje za strojno-traktorske postaje, veliko tobačno skladišče (v Gnjilanu), kmetijsko šolo, zdravstvene postaje itd.

Tudi v Zagrebu bodo odpravili mitnice. Po odredbi finančnega ministra bodo do 15. avgusta odpravili v Zagrebu in vseh hrvatskih mestih mitnice. Trošarino bodo poslej pobirali na nov način.

Letošnja stavbna delavnost na Kosovem in Metohiji. Investicije znašajo 160 milijonov din. V Pristini gradijo moderno poslopje Državnega zavoda za socialno zavarovanje. Dobro napreduje delo pri graditvi nove velike opekarnice. To delo bo končano prihodnje leto. Nadalje gradijo velik desetnadestropni silos. Pristina bo dobila tudi srednjo kmetijsko šolo z internatom. Med drugimi deli v tem kraju je treba omeniti še graditev veterinarskega zavoda in stanovanjskih hiš. V drugih krajih gradijo poslopje za strojno-traktorske postaje, veliko tobačno skladišče (v Gnjilanu), kmetijsko šolo, zdravstvene postaje itd.

Velika obnovitvena dela v Slavonskem Brodu. Malokateri kraj v naši državi je med vojno tako trpel kakor Slavonški Brod. Povsem so bili porušeni številni tovarniški obrati. Od 2600 stanovanjskih hiš je bilo povsem porušenih ali huje poškodovanih 85%. Škoda na javnih poslopih, cestah itd. je bila ocenjena na 65.000.000 din. Zdjaj je Slavonški Brod eno samo veliko stavbišče. Gradijo na vseh koncih in krajih. Letos bodo zgradili tudi veliko stanovanjsko naselje za delavstvo, ki je zaposleno v tovarni vagonov. Lani so že očistili vse razvaline, popravili številna javna poslopja in zgradili precej cest. Nedavno so začeli graditi dvonadestropne stanovanjske hiše pri naselju št. 2 tovarne vagonov. Zadnje čase gradijo tudi stanovanjske hiše za železničarje.

Zgraditev enega najdaljših daljnovidov v državi. 11. t. m. je bilo 20 dni pred rokom končano postavljanje stebrov za daljnovid Kostošlac-Bor. To je doslej najdaljši daljnovid v naši državi, dolg 120 km. Po njem bodo dovajali električno silo iz kostošlaskih elektrarne v borski rudnik. Električni tok tega daljnovoda bo imel 110.000 voltov napetosti.

Stare: »To sem poročal tudi dr. Nagodetu.«

Preds.: »Obtoženi Stare, povejte, ali ste bili vi član »Stare pravde«?»

Obt.: »Da.«

Preds.: »Kakšno funkcijo ste pa imeli?»

Obt.: »Jaz sem vršil tam delo pri strokovnih referatih.«

Preds.: »In kaj ste delali?»

Obt.: »Delal sem na osnutku strokovne organizacije.«

Preds.: »Ste vršili kakšno obveščevalno službo za Stara pravdo?»

Stare: »Morda, da mi je kapitan vojnega broda Bleiweis Mirko nekoč eporočil nekaj o neklih trojkih, da je Vrhovna komanda, oziroma glavno poveljstvo dalo nalogo, da se organizirajo trojke.«

Preds.: »Ali ste pridobivali člane za Stara pravdo?»

Stare: »Skušal sem v nekaterih primerih, pa mi ni uspelo in sem dobil v stvari tudi očitke od dr. Nagodeta, da nimam nobenih uspehov.«

Preds.: »Koliko se čutite krivega v smislu obtožbe glede Nagodetove skupine?»

Stare: »Da, po svoboditvi.«

Tož.: »Obtoženi Stare, naštejte imena vaših zaupnikov.«

Obt. (premišlja): »Prva je bila menda Ogrin Marija.«

Tož.: »Kaj je ona?»

## Obtoženi Stare Bogdan je izjavil, da je bila njegova naloga organizirati vohunsko mrežo

Za obtoženim Kumljem je sodišče zasliševalo obtožena Bogdana Stareta.

Preds.: »Ali priznate krivdo v smislu obtožbe?»

Obt.: »To je specialni del.«

Preds.: »Kolikokrat ste bili na sestankih?»

Stare: »Domnevam, da kakih dvajsetkrat.«

Preds.: »Kakšno nalogo ste vi prevzeli?»

Stare: »Jaz sem prevzel nekako v jeseni leta 1945. nalogo, da bom organiziral mrežo zaupnikov za politično delo.«

Preds.: »Kdo vam je dal nalogo?»

Stare: »To je bilo sklenjeno na sestanku pri dr. Nagodetu, kjer je bil navzoč tudi profesor Hribar.«

Preds.: »Kaj ste vi potem storili v okviru te mreže?»

Stare: »V okviru te mreže sem poizkušal dobiti zaupnike.«

Preds.: »Koga ste dobili v Ljubljani za zaupnika?»

Stare: »Prav za politično delo sem imel carinskega uradnika Zorana Raiča.«

Preds.: »Kakšno nalogo so imeli ti zaupniki?»

Stare: »Ti zaupniki so imeli nalogo poročati o dogajanjih, nerednostih itd.«

Preds.: »In kam ste to poročali?»

Stare: »Dogovorjeno je bilo, da bi to poročal p. A. Hribarju.«

Preds.: »Ste to storili?»

# FIZKULTURA

## Po zmagi naše železničarske reprezentance na turnirju v Budimpešti

Zmago nogometne reprezentance jugoslovanskih železničarjev na evropskem turnirju ocenjuje ves madžarski tisk enoglasno kot zaslužen.

List »Nep Sport« piše: »Moramo objektivno ugotoviti, da je bila zmaga jugoslovanskega moštva zaslužena.«

Ilustrirani športni list »Kepez Sportlap« prinaša vrsto fotografij s finalne tekme Jugoslavija — Madžarska, med njimi pa tudi sliko jugoslovanskega moštva z zmagovalnimi trofeji. List je poln laških besed o jugoslovanskem moštvu. »Kotrat so bili Jugoslovani boljši od Madžarov. Njihovo moštvo je bilo brez primera. Vsak

igralec je točno izpolnil nalogo, ki mu je bila določena. Vsak Jugoslovanc je še enkrat več pretekel po terenu, kakor Madžar, in se je zdela, da jih je dvakrat več kot nasprotnikov. Vredni so se športno in so zapustili v vsakem pogledu najboljši vtis.«

Podobno pišejo tudi »Szabadsag«, »Nepsava« in »Hirlap«. »Szabadsag« piše, da so jugoslovanski igralci igrali boljše kot Madžari, medtem ko so Madžari na trenutke pokazali dobro igro.

Med jugoslovanskimi igralci sta bila v madžarskem tisku najbolj ocenjena Zvekanovič in Krnič.

## »Polet« (Maribor) : »Milicionar« (Zagreb) 6:0 (2:0)

Maribor, 30. julija. V prijateljski tekmi proti domačemu Poletu je nastopil danes pred 800 gledalci zagrebški Milicionar. Tekma se je končala z visoko zmago domačinov 6:0 (2:0). Že v 5. min. je prišel Polet po Korenu vodstvo. Igra je bila nato nekaj časa precej izenačena. V 32. minuti je dosegel Petek drugi gol za Polet. V drugem polčasu so Zagrebčani zaradi hitre igre znatno popustili. Mariborčani so bili v vodno vidnejši premoči. Gostje so sicer večkrat prilihi pred gol domačinov, vendar niso znali izkoristiti ugodnih prilik. V 35. minuti polčasa je poslal Petek lep strel Vitka za glavo v mrežo, naker je v 40 min. zabil Koren četrti gol. V 30. minuti je padel peti gol iz enajstmetrovke, v 44. minuti pa je dal Toplak še šesti gol. Tekmo je sodil dobro Staresina.

V predtekni sta se pomerila mladina Poleta in Pobrežje. Tekma se je končala z zmago Poleta 3:2 (1:0), dasi je bila igra enakovredna.

## Državno mladinsko prvenstvo v nogometu

## »Lovčen« (Cetinje) : »Enotnost« (Ljubljana) 1:0 (0:0)

Sarajevo, 30. julija. Včeraj se je nadaljevalo v Sarajevu državno nogometno prvenstvo mladika Jugoslavije. V prvi igri sta se srečali moštvi dve skupine »Železničarske« (Sarajevo) in »Vardar« (Skoplje). Zmagal je »Železničarske« z rezultatom 2:1. V drugi igri dve skupine pa sta se srečala prvak Črne gore »Lovčen« in prvak Slovenije »Enotnost«. Igralec »Lovčena«, ki so fizično močnejši, so bili nekaj časa v premoči, toda zaradi slabega strigeljanja niso mogli izkoristiti svoje premoči v golih. Šele v drugem polčasu je v 20. minuti iz prostega strela Lazarevič dosegel edini gol tekme. Sodil je Madžarac iz Zagreba.

## Obvestilo tekmovalcem za zlati fizikalni znak

Obveščamo vse tekmovalce za zlati fizikalni znak, da lahko splošno normo planinstva ob priliki skupinskega izleta 2. avgusta na Triglav, ki ga priredi planinska skupina Ljubljane. Prijave sprejema in daje informacije pisarna planinske skupine na Masarykovi cesti 19-11, do petka do 12. ure. Odhodi bo v soboto ob 11.35, prenočišče v soboto v ljubljanskem domu, v nedeljo se povzemo do Kredarice, v ponedeljek pa na Triglav. — MFO — planinska skupina.

# Dopisi »Ljudski pravici«

## Nedopustno gospodarjenje pri živinorejski zadrugi in državni ekonomiji v Slovenski Bistrici

Dopisnik iz Slov. Bistrice nam je dne 28. t. m. postal sledeči dopis:

»Živinorejska zadruga v Slov. Bistrici ima pšenico, v kateri pa je tako rekoč več trave, kot pa pšenice. Šele 25. t. m., ko je bil za žetev že skrajni čas, je prišel na njivo traktorist s kosilnim strojem. Toda delo mu ni šlo od rok in kosilni stroj se mu je na njivi prevrnil. Nato je s traktorjem odhvel drugam, kosilni stroj pa še danes leži prevrtnjen sredi njive. Če je vso noč deževalo, to po njegovem mnenju in po mnenju te zadruge nič ne škodi, saj so tudi stroji živinorejske zadruge vse leto pred hlevom na prostem, ker zadruga še danes nima primernega pokritega prostora, kamor bi spravljale svoje stroje in jih tako zavarovala pred dežjem.

Polovico te pšenice še sedaj ni požele. Razume se, da je že prezrela in tako se bo vsulo še to, kar bi sicer zadruga lahko pridobila.

Tako je gospodarstvo živinorejske zadruge. Podobno pa gospodarji tudi državna ekonomija.

V nedeljo, 27. t. m., ko smo iskali kolodarskega hrošča, smo videli požeto pšenično njivo te ekonomije. Tovaršice, ki so poleg te njive iskale hrošča, so se s svojega mesta le nekoliko ozrle naokoli in že so imele polne predpasnike klasja, ki je ostalo na njivi. Ne vem, kaj bi bilo s tem klasjem, če ga ne bi na ta način

slučajno odkrili, dočim bodo sedaj te tovaršice poskrbele, da ne bo šlo v izgubo.

Na sosednji njivi je krompir in nato pesa. Toda koliko je tu praznega prostora! Ponekod kar na metre. Res je, da je vsepovsod pomanjkanje delovne sile, toda še več pa je pomanjkanja čuta odgovornosti, pa tudi nesposobnosti.

Vprašujemo se, ali naj bo to vzorno gospodarstvo, ki naj pokaže vsem okoliškim kmetom prednosti zadržnega obdelovanja zemlje? Vprašujemo pa se tudi, ali je to pravičen odnos do ljudske imovine?

Pravičen odnos do ljudske imovine, to je stremenje, da se državna imovina, ki pripada v naši državi vsemu ljudstvu in med katero spadajo brez dvoma tudi stroji in poljski pridelki, obvaruje pred slehernim škodo, mora biti pri slehernemu današnjemu državnemu uslužbencu, ki ima količnik državljanске zavesti, močnejša kot pa odnos do svoje osebne lastnine. Isto velja tudi za zadržno imovino. Zadržna in državna posestva pa so še prav posebno polklicana, da ta odnos pri svojem osebnem razvijajo in razvijajo do skrajnosti.

Ali moremo pri teh dveh podjetjih spriču lahkim nepravilnosti sploh še govoriti o kalc državljanске zavesti?

To velja v prvi vrsti za njuni upravi, nič manj pa tudi za vse ostale osebe pri teh dveh podjetjih.

CRNOMELJ. — Pionirski odred iz konjskega okraja, ki je bil pri nas v počitniški koloniji, nam je pred odhodom na svoje domove priredil prav lepo uspelo akademijo. Mala pionirka Vanda je s svojim neprisljnim ljubkim nastopom osvojila poslušalce in je morala svojo recitacijo ponoviti. Le praznina v dvoranu in žalost ni mogla dati tem poštvovalnim pionirjem zadostnega za njihov trud. — Prosvetni odsek okraja je 27. t. m. priredil sestanek z dijaki celotnega okraja. Na sestanku so se dijaki seznanili z nalogami, ki jih čakajo za časa počitnic na kulturno-prosvetnem kakor tudi na gospodarskem polju; podane pa so jim bile tudi smernice za študij strokovno-gospodarskih ved. Ob zaključku sestanka so dijaki sprejeli sklep, da bodo v avgustu priredili po eno kulturno prireditev v Črnomlju in Metliki. — 26. t. m. je bil pogreb prerano umrlega partizanškega borca tov. Vovk Albina. Pogreba

se je prebivalstvo Črnomlja in bližnje okolice udeležilo v veličastnem številu in tako dokazalo, da zna ceniti ne samo pridobitve, temveč tudi žrtve naše borbe.

LUKANJA-JURGOVO pri Oplotnici. — II. konjiška mladinska delovna brigada »Milena Kneževića«, ki dela pri gradnji gozdne ceste na Pohorju, šteje okrog 170 brigadirjev. V tekmo enosečnega dela so izkopal 6508 kub. metrov materiala raznih kategorij. Minerski vod je do sedaj na roko izvrtal v granitne skale 161 metrov lukenj za miniranje. Do sedaj so brigadirji takovalji 150 m ceste, odslej bodo pa to delo opravljali drugi delavci, brigadirji pa bodo pripravljali cestni teren z izkopavanjem in miniranjem. Minulo nedeljo so imeli v Sl. Konjicah fizikalno prireditve. Med drugim so igrali tudi odbojko in nogomet s člani FD Sl. Konjice. Ob tej priliki so jim Konjičani napravili lep sprejem.

Glavni urednik: Ivan Bratko — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6 — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. — Telefon naročniškega odd.: 30-30, Telefon oglasnega odd.: 36-85. Štev. ček. rač. 60.4045-22

# OBVESTILA

## Obvestilo Rdečega križa

V taborišču Trana v Italiji so naslednje osebe:

Zupan Stanislav, Jesonice; Leponer Maks, Poljane; Soštar Franc, Sv. Lovrene, Ptuj; Kokalj Anton, Plavčak Gustel, Ptujška gora; Gobeč Franc, Konjice; Berš Ivan, Hudobivnik Alojz, Joven Andrej, Sav. dolina; Jereb Janez, Piro Ivan, Zalec; Gutman Anton Zidan Anton, Sio Anton, Mala Nedelja; Jesih Maks, Sv. Tomaž — Ormož; Filipič Jemel, Ovcar Edvard Gasperič Vinke, Sv. Tomaž — Ormož; Kraševc Edi, Gobeč Edi, Rogarška Slatina 31. Lovce Jožef, Rohnik Jožef, Ljubljana; Kidrič Jožef, Rogatec; Zupan Jožef, Celje; Rogina Franc, Mavhar Alojz, Pevco Stane, Pevco Simon, Gašpar Ivan, Gašpar Franc, Gričnik Franc, Benegalija Emil, Celestino Franc Senovršnik Franc, Bengov Aleksander, Skale Jožef, Smarje pri Jelšah; Lebnik Franc, Maribor; Znidarič Franc, Brežice; Germiš Alojz, Ormož; Germišek Franc, Markelj Maks, Senovr Jožef, Ormož; Jorman Ivan, Horvat Alojz, Sv. Marijeta, Ptuj; Malčevič Franc, Halozje; Petek Jože, Teržan Jakob Feržan Marija, Lesjak Alojz in žena, Možina Stanko,

Ljubljana; Možina Vilma, Lah in žena, Plut Franc in žena Motos Anton, Pristava; Grobih Ivan, Pristava; Bezovnik Franc, Konjice; Jusič Branko, Brek Alojz, Ivš Franc, Rogatec; Senica Franc, Slivnica — Celje; Caudek Jože, Ljubljana; Boh Alojz, Jamnik Jože Ljubljana; Stepih Alojz, Kokočec Franc, Kovac Janez, Završan Ivan in žena, Slivnica pri Celju; Kamerički Jože, Turk Franc in žena, Bohino Stanko, Pleterski Anton, Pragersko.

Pozivamo starše, sorodnike, znance itd., da imenovanim pšeje, jih povabijo, da se čimprej vrnejo domov in naj ne verjamejo lažni propagandi. Sproče jim naj, kako živijo v Titovi Jugoslaviji in jim javijo svoj točen naslov. — Pisma naj starši, sorodniki in znanzi naslovijo na Glavni odbor Rdečega križa Slovenije, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 1-11, ki jih bo nato odposlal na naslove.

## DNEVNE VESTI

Dne 16. in 17. avgusta bo v Tolminu na Primorskem Razstava dela, revija ustvarjanja in dela Primorcev na gospodarskem in kulturnem polju. — Putnik Ljubljana bo v zvezi s sindikalnimi organizacijami priredil več posebnih vlakov in to: iz Maribora, Celja, Ljubljane, Kranja in Jesenice. — Prijave sprejemajo vse Putnik-ove posalovalnice do vključno 6. avgusta. Cena za posameznika iz Ljubljane znaša din 150.

Odhod mariborskih otrok (II. izmena) na počitniške kolonije. 1. Otroci določeni za zdravstveno počitniško kolonijo v Škofji Loki odpotujejo iz Maribora v petek, dne 1. avgusta z vlakom ob 9. uri zjutraj. Zbor otrok je ob pol 9. uri pred glavnim kolodvorom. 2. Otroci določeni za zdravstveno počitniško kolonijo pri Sv. Martinu na Pohorju odpotujejo iz Maribora v soboto, dne 2. avgusta ob 7. uri zjutraj z avtobusom izpred Koroske ceste 1. Zbor otrok je ob pol 7. uri. 3. Otroci določeni za počitniško kolonijo v Domžalah odpotujejo iz Maribora v ponedeljek, dne 4. avgusta z vlakom ob 9. uri zjutraj. Zbor pred glavnim kolodvorom ob 8. uri. 4. Otroci določeni za zdravstveno počitniško kolonijo na Krku odpotujejo iz Maribora v torek, dne 5. avg. ob 9. uri zjutraj. Zbor ob 8. uri pred glavnim kolodvorom. Le ti poslednji otroci naj vzamejo s seboj hrane za dva dni.

Dežurne lekarnarje v Celje, 31. julija: lekarna Kmet Ciril Metodova 43; lekarna Ustar, Selenburgova 7; v petek, 1. avgusta: lekarna Bakardič, Sv. Jakoba trg 9; III. državna lekarna, Gosposvetska c. 4.

## RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

DNEVNI SPORED ZA ČETRTEK 31. julija

6 Budnice — 6.15 iz naših časopisov. Dnevni spored — 6.25 Intražni koncert — 7. Laha glasha — 7.15 Napoved časa, poročila, objave in radijski koleder — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 Laha glasha, mali oglašilni objave — 13. Opoldanski spored operne in simfonične slovanške glasha — 13.30 Kulturni pregled — 13.45 Pesmi Iparca in Prelovca — 14 iz operne glasha — 14.15 Napoved časa in poročila — 18.45 Oddaja ministrstva za industrijo LRS — 19. Reportaža s procesa proti Nagodeju in soobtožencem — 19.10 Pester spored izvaja na harmoniki Albert Papler — 19.30 Napoved časa in poročila — 19.45 Laha glasha mali oglašilni objave — 20. Ruski teater Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ: Clanak »Rezevalci otroških življenj« (Ruski list, 5. zvezek, str. 78) — 20.15 V. Novak: Slovaška snita — 20.40 Pogled v tovarno nozavice in pletenja v Ljubljani — 21. Nastop mešanega zbora kulturno-narodnega zveza slovenskega društva »Tine Rožanc« pod vodstvom Vasilija Mirka — 21.30 Pol ure valčka — 22. Ponoči vestil Zvezne postaje iz Beograda — 22.15 Nočni koncert — P. I. Čajkovski: Simfonia št. 6 »Patetična«.

## POZIV UPNIKOM IN DOŽNIKOM!

DRŽAVNA GOZDNA UPRAVA CERKNICA PRI RAKEKU

poziva vse upnike in dožnike spodaj navedenih nacionaliziranih podjetij, da v enem mesecu od dneva objave

prijavijo terjatve in poravnajo obveznosti,

nastale iz trgovskih poslov pred 5. decembrom 1946:

1. Kovac Karel, trgovina z lesom in žaga, Stari trg pri Rakeku;
  2. Kunstel Josip in sin, trgovina z lesom in žaga, Dol. Logatec;
  3. Tršar Gregor, trgovina z lesom in žaga, Dol. Logatec;
  4. Furlan Ivan, trgovina z lesom in žaga, Dol. Logatec;
  5. Hodnik & Vouk, trgovina z lesom in žaga, Dol. Logatec;
  6. Matičič Franc, žaga, Laze, p. Planina pri Rakeku;
  7. Meden Anton, trgovina z lesom in žaga, Begunje nad Cerknico;
  8. Milavec Anton, trgovina z lesom in žaga, Dolenja vas pri Cerknici;
  9. Premrov Vladimir in sin, trgovina z lesom in žaga, Martinjak pri Cerknici.
- Terjatve, ki bodo prijavljene po določenem terminu, se ne bodo upštevale.

## Oglašujte v »Ljudski pravici«

## OKRAJNO GRADBENO PODJETJE V SLOVENSkih KONJICAH

takoj kupi

# motorno kolo

250 do 500 ccm, v dobrem stanju.

„Miklova Zala“  
na orostem  
bo 3. avgusta ob 14. uri  
v Slov. Konjicah  
Vijudno vabilen

O. L. O. POSTOJNA  
potrebuje za takojšen nastop

## UPRAVNIKA

za strojno mizarsko podjetje

Plača po uredbi.

Potrži v neizmerni žalosti sporočamo vsem, ki ste jo poznali, da je umrla naša ljubljena žena, zlata mamica, stara mama, sestra, tašča in teta

**MARIJA HAFNER roj. ZAKOTNIK**  
žena posestnika

Pogreb nepozabne pokojnice bo danes, 31. julija, ob 16. uri iz hiše žalosti na farno pokopališče Stara Loka.  
Sv. Dub, dne 29. julija 1947.

Globoko žalujoči: mož Franc, sin Franc, hčerke Mara por. Pintar, Rozinka, Milica por. Teren, zeta Jakob in Mirko, sinah Čička in Miči, vnuk Milanček, vnujkinji Breda in Olga.



Hilversum, 30. jul. Predvčerajšnjim je bilo v Hilversumu odigrano 11. kolo evropskega šahov. turnirja. Izidi so naslednji: Castaldi-Shelting 0:1; Szabo-Cvetkov 1:0; Trifunović-Pahman 0:1; Alexander-Orsolino 0:1; O'Kelly-Sullivan 1:0; Ferder-Plater prekinjena; Derner-Blau 0:1.

Včeraj je jugoslovanski igralec dr. Trifunović izgubil s Pahmanom in je s tem skoraj popolnoma izgubil možnost za doseg prvega mesta. V tej igri bi lahko remiziral, hotel pa je na vsak način zmagati in je iz nepazljivosti izgubil celo točko. Sedaj ima največje šanse O'Kelly, ki ima še dva slaba nasprotnika.

Hilversum, 30. julija.

V Hilversumu je bilo odigrano 12. kolo šahovskega turnirja: Rezultati so til:

Sullivan-Förder 0:1, Plater-Alexander remis; Rossolino-Castaldi 1:0; Shelting-Trifunović 0:1; Pahman-Szabo 1:0; Cvetko-Derner remis; Blau-O'Kelly remis.

Stanje: Pahman, O'Kelly 9,5 točk, Trifunović, Shelting 9 točk.

Dr. Pero Trifunović je po poklicu pravni uradnik na ministrstvu v Beogradu. Rojen je bil leta 1910 v Dubrovniku, preživel pa je večino mladosti v Šibeniku. Javno je stopil v šahovsko življenje 1929, ko je na amaterskem turnirju v Ljubljani za dr. Vogelnikom zasedel drugo mesto. Mojstrski naslov si je priboril na amaterskem turnirju v Banja Luki leta 1931. Naslednje leto 1932 je igral dvoboj z Vasjo Pircem in ga izgubil v razmerju 4:1 pri 5 remizijah.

# PRESKRBA

PROSTA NABAVA IN NAKUP DRV

Kakor je bilo že objavljeno v dnevnikih 18. t. m. so drva v prosti prodaji. Vsaka nabava drv pri producentu (kmetu) je dovoljena in ne potrebuje kupce nikakega dovoljenja in odobrenja s strani oblasti. Sindikati in ustanove, ki žele drva nabaviti skupno pa niso v stanju dobiti producenta, naj se povežejo z mestnim podjetjem »Kurivov«, ki jim bo dal potrebna navodila in poizvedbe. Oni potrošniki (gospodinjstva), ki nimajo možnosti nabave drv pri producentu, si lahko iste nabavijo v prosti prodaji pri trgovcu v Ljubljani.

Vse potrošnike mesta Ljubljane pozivamo, da si po možnosti sami nabavijo drva pri producentu (kmetu).

Nakaznice za drva se s tem ukinitjo, za premož ostanejo še nadalje v veljavi odrezki XV in XVII za nabavo 1000 kg lignita. Odrežek XVII za 500 kg rafinirane premoga pa zapade, ne glede na to, ali je oddan trgovcu ali ne. Kupavi premož bodo RLO oz. KLO nakazovali samo za obrtno proizvodnjo (peki, vulkanizerji itd.) in to samo v primerih, ko preskrba z drvi ni nikakor ni možna. Vsem ostalim potrošnikom pa bodo nakazovali samo lignit.

## Ministrstvo za trgovino in preskrbo LRS obvešča

KONTINGENT PREMAGA IN DRV

Obveščamo vse urade, ustanove, sindikalne podružnice in ostale potrošnike, da je ves kontingent premoga in drv za široko potrošništvo razdeljen na okrajne oz. mestne ljudske odbore, zato se morajo vsi zainteresirani — potrošniki obrniti samo nanje, ker na tozadnje vloge tuk. ministrstvo ne bo odgovarjalo.

## OPOZORILO PRIDELOVALCEM ZIT

Opozarjamo vse pridelovalce, ki oddajajo žito državnim zbirališčem, da žito v lastnem interesu predajo tako, da vsakemu kvečjem dva odstotka primere, kolikor odpušča uredba. V nasprotnem slučaju se bo odvdsna primes odražala na prodajne cene žita, lahko pa tudi zavrnila. Pridelovalci bi zaradi tega po lastni krivdi utrpeli škodo bodisi na ceni žita, bodisi zaradi izgube časa, ker bodo morali vseeno zadostni obvezni in primerno odškodeno žito zavoda pripeljati državnim zbirališčem.

Okrajni oz. mestni ljudski odbori naj na to opozore pridelovalce žit na krajevno običajni način. (Iz pisarne MTP).

## CENE ŽIVIL ZA MESEC AVGUST 1947

Prodajne cene živil, ki jih potrošniki prejmejo v mesecu avgustu so naslednje:

Mlevski izdelki: pšenični zdrob in bela moka kg din 11,50 (11,00) pšenična enotna moka kg din 6,20 (5,35), ržena in soržena moka din 7 (6,44), koruzna moka kg din 5,70 (5,30), koruzni zdrob kg din 7 (6,44), ovseni kosmiči kg din 4,90 (4,40), ješprenj kg din 11 (9,96), testenine in bele moke kg din 21 (19), testenine iz enotne 80% pšenične moke kg din 15 (13,58).

Masne: masna čista kg din 57 (53,80) oje, jedilno (razen oljčnega) kg din 37,50 (33,24), Mllo: pralno 40% m. k. kg din 30 (27,30), mllo za umivanje kg din 45 (40,95), toaletno mlilo kg din 75 (68,50) sol jedilna kg din 6 (5,51), sladkor: kristal kg din 33 (31,55), kocke kg din 36 (34,70), mleko v prahu (posneto) kg din 9 (7,55).

Prodajne cene posameznih vrst mesa in ribjih konzerv objavijo vsednevna podjetja ob deltvu. — Uprava drž. trg. podjetij »Navode« in »Koloniale«.

## KINO

LJUBLJANA, UNION: aprto do preklica. MATICA: Sovjetski film »Petnajstletni kapitan« Predstavi ob 18.30 in 20.30.

KODELJEVO: Sovjetski film »Sigmund Koslovski«, tednik. Predstava ob 20.

TIVOLI: S. ovjetski film »Zaklad censke stene«, tednik. Predstavi ob 20.30 in 22.

MARIBOR, ESPLANADE: Češki film »M. dra. tenišca« tednik.

GRAJSKI: Francoski film »Angel noči«, tednik. Predstavi ob 18.30 in 20.30.

LETNI: Sovjetski film »Sovjetska Latvija«, tednik.

CELJE, METROPOL: Češki film »Dekle v Beskidov«, tednik.

CELJE, DOM: Sovjetski film »Brez delar, tednik.

PTUJ: Sovjetski film »Prebrisano deklet, tednik.

KRANJ, MESTNI: Sovjetski film »Clovek štev. 2172«, tednik.

## POPRAVEK

Pri včerajšnji osmrtnici

### METODA ZUPANA

so izostala sledeča imena:

Rudi, Franc in Meta, sestra in brata.

Dne 27. t. m. je nenadoma preminul tovariš

## JOŽE ZUPAN-METOD

poročnik J. A.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

Ljubljana, dne 30. julija 1947.

## SÖBORCI OFICIRJI

V cvetu mladosti nam je usoda iztrgala iz naših vrst tovariša

## ALOJZA ZEHELJA

učitelja v Lučah, člana KPS

Njegov lik bomo ohranili v svetlem spominu.

Pogreb bo danes, 31. julija, ob 10. uri dopoldne.

Luče, dne 30. julija 1947.

## MATEVŽ POŽARNIK

IN TOVARISL